

בלי חורא-בלי חשוא פנים

הזדה

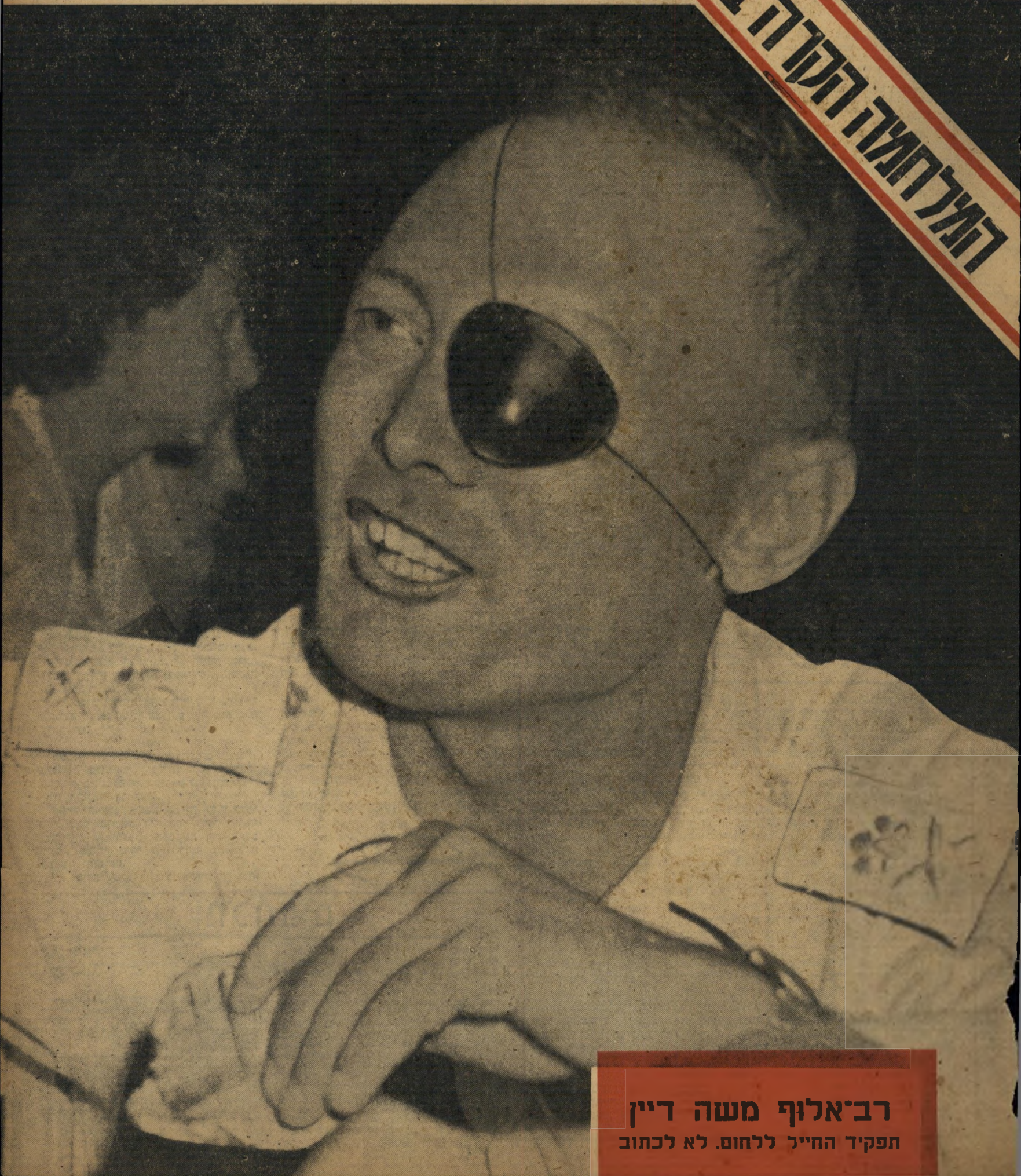
(ראה עמוד 3)

העביר

לאינפורמציה

השבועון

המלחמה הקרה בשכנים

רב־אלוף משה דיין
תפקיד החייל לרחום. לא לכתוב

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה, תבנית:
נת
הצלם הראשי:
דן ברנע

עורך משנה, כיתוב:
אורי סלע
הכתב הראשי:
עמנואל סרת

השבועון המצוייר
לאינפורמציה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב
(ליד תיאטרון "א ח ל")
ת.ד. 138, טל. 20785
מען המברקים: "עולמסרט"
מו"ל: העולם הזה בע"מ
מודפס:
דפוס ישראל בע"מ, ת"א

מס' 844 שנה 17
"ח בשבת תשי"ד"
24.12.53

2/4'2

את כלכם בבית הספר על שמשכם שומר נאמן
לניסיון המישי ערבי. אצל אנחנו חיים במדינה בעלת
דמוקרטיה מסוימת. בכמות שקבלתם נתחם.

עוריאל ברמלך, ירושלים
זה עתה קראתי את מאמרו של אחד מבכילי
הקליבר הנרולים בעתונות הישראלית. ד"ר ה. ר.
רוש הכרה בזכויות ערביי ארבינוש. פירוש כי
בכל זאת יש המודעים אתכם. כל הכבוד לשל
אומץ לבו. אך, חזרתו! הראש והאצבעות עשויות
מחומר רך.

א. אבנרי, ירושלים
בקורא ותק ונלחם פנעה י קשות ההתנפלות
הבריונית...

סרן לוי עובד, צה"ל
...מה שלא שקולו של יעקב נדם מימים בהם
ידיו של עישו משתלטות והולכות?

אורי קיסרי, תל-אביב

העורמים והחיים
אחרי שקראתי במדור המכתבים (העולם הזה 841)
שישנו בחיפה חזן נורדיס, אז להם אתם לא
מפרסמים את זה בעתונות המתימרת "להיות", בלי
מורא, בלי משוא פנים? אם יש לכם באמת דם
ולא מיץ עכביש, תהיו נא העתון הראשון בארץ
שיחן להם הדיוט.

משה יוסקוביץ, תל-אביב

דחילק, לאנשים ערומים?
שמחתי לקרוא את המכתבים המוכיחים שעדיין
ישנם בחורים עם דם. המוכיח להצטרף לחזן נר-
דיסטי ישראלי, על אף הסכנון שברכר מצד
האדוקים המתימרים להיות את דעת הקהל.
יש לנו מומן חזן כזה בחיפה, בו נמצאים שמעון
הכרם, סולחנני ומצפוני נשמרים עדיין בסדר.
ואנו עומדים בקשר עם הנורדיס בשאר הארצות.
אנו קוראים לנוער הישראלי: אחים, הרחיבו
מקט את אופקים והינשאו מעל המפלגות הקטן
ננוית שפסטה כנס, היזמו את ראשכם לקראת
האור! התאחדו עם מרחיקי הראות, וזה יביא לידי
הקוסמופוליטיות שתשלוט בדור הבא בעולם.
נורדיסטי כל הארצות, התאחדו!!!

זאב ה. ח'פה
הנודיסט אין לו מה להפסיד בלתי אם את
בגדיו, ועולם ונולדו לפניו זכות בהם !!!
דרכון של אנרון

כחור מכה של מר אנרון, היינו להצביע לפניכם
על כמה שניאות ככתבתם, "מעשה בדרכון שרות"
(העולם הזה 841). אם שואר מר אנרון או לא
שואר להיות ציר, לא אתם היודעים. יתכן שהינו
מתאים ונס מוכשר, אך שאיננו מאן ומתמיד
היתה לשבת בירושלים. את אשרת הכניסה לאיני
הנוייה ביקש בירושלים ולא מלגדון. בה לא שעה
זה עידן ועידנים.

העולם הזה מצטער על שעותיו, מעוניין
בהזדמנות זו לדעת את כתובתה של צירות
אינדונזיה בירושלים, שקיומה היה עד כה
סגור לפני.

הוי, סילבאנה
סוף סוף נילה מיכאל אלמו את כל טפשותה
ובורותיה של בעלת הירכיים, שהשפיעה כל כך
על הנברים בישראל (העולם הזה 843). נראה
שהבחורות המטומטמות ביותר מושכות את הנברים
מתאים ביותר. בהמאם לכל! פאז מין את מינה.
יעל הירש, חיפה

זוהי מ'נפורמציה ישנה.
אחרי הראיונות המזעזעים של אלמו עם נאבין
וסילבאנה, הרי תוצאות הראיונות שהיו לי עם
חבריהם למקצוע (כחלים):
נר קוסר: מה.
מאריין מונר: (תנועה שאינאפשר להגדרה).
קירק דאנלס: זנב.
גינה לולוברנייה: אני עצומה.
לפי דרישתכם, אני יכול לספק לכם עוד, ב-10
נרוש ההתיכה.

יוסף ברגמן, טבריה
עמק הבכא
מפליא בעיני כיצד אתם דואים את מוחמד
מוסאדק (העולם הזה 843) כנביא המרחב ומאור
לנונים (כולל ישראלים). מסכן זה, המתפסח ובוכה

בבית המשפט, נראה לי כשומט נמור שהרם את
אצרו, ולא הצליח אפילו להתנכר על שכירו האני-
נלים בארצו.

יוש שער, תל-אביב

צוחק מי שבוכה אחרון.
גנבים ביום

התמונות שליוו את ה.נאום במרכז המפלגה
(העולם הזה 839) היו ננובות. לא הייתי מניב
על כך אם לא חזרתם לנוב ארבע תמונות נוספות
מאותו ספר, כ.פנישת ארבעת הנדולים הקטנים,
מבלי להודיע על המקור.

מיכאל שמשוני, חיפה

אין העולם הזה נוהג לציין את מקור תמו-
נותיו, במקרה זה טפרו המהולל של סיימס.
כפי שציין כבר בתשובה למכתב קודם.

גמרי במקרה
המחקר שלכם על הישואני (העולם הזה 843)
מוכיח דבר אחד: שום דבר אינו עומד בפני
בחירה: הרצוה להתחתן.

יואל חורש, באר-שבע

מלבד החתן, בדרך כלל.
אחרי כתבתכם, הסקתי את כל המסקנות וניגשתי
לענין באופן מדעי. צקרתי עם בחור שלא מצא חן
בעיני בנשוא, נכנסתי למשרדו של קבלו, עבר
תי על רשימת הבנים ששרתו אתי כנדרו, עברתי
אפילו בשפתיהם, למרות הנשוא השוטף. כל זה לא
עזר. אני עדיין חקק. הודיעו לי בבקשה באופן
דחוף מה היתה שניאתי.

רחל רייך, תל-אביב
לא ביקרת במערכת העולם הזה.
נדיבים ירברו

אחרי רשימתכם המאלפת על הכלבים המדברים
(העולם הזה 843). אני מצפה בקוצר רוח להתפתחות
הבאה. מהייל לא יכנסו הכלבים לפרלמנטים, ויפיעו
באסיפות המפלגות ויצילו אותנו מן המספחות
הקטלניות של ההולכים על שתיים?

דן גורי, ירושלים

ומה רע בגביחות המפלגות הקיימות?
מה תפשמי בקיין?

לפי עניות דעמי אין מקומה של הרפורמה, "מה
תלכדי החורה" (העולם הזה 842) בעתון, וביחוד
פעמוריו המרכזים.

א. מיסמן, רמת-גן

מה עוד נודיט?
רבנים טובים ורעים

הרב הדסאי, שתמונתו פורסמה כנליון בעולם
הזה (841), יכול לשמש דוגמה לניגוד שעלולה
להיות בין הצינויות של אדם, לבין מניסיון נפשו.
צורת פניו, כשלם הם יושר, מעשיו והתנהגותו למ
טה סבל בקורא. יהודי היכול להכיר בדברים כאלו
על המכחות התודניות המרכיות "הרבנות הרא-
שית" אין השם רב הולמו. יהודי המוכן לסדר
קידושין לזוג כמו מיכאל ואבינלי יובל, אינו
ראוי להקרא בשם יהודי דתי.

שומרת-תורה, ירושלים
לפני שנה וחצי נשאתי אשה. שלושה חרשים
אחרי הנשואים נפצעתי באחת המעברות שם עבר
תי, ובשכבי בבית-החולים אורה אשתי את כל
החפצים והסתלקה מביתי.
כאשר חזרתי לבית-החולים, פניתי למשפחה ש-
הפנתה אותי לרבנות. כאן סולחנים את העניין עד
עכשיו. עתה הנני אדם לא נשוי, לא מנושך ובר
צונו שתפרסמו את דברי אלה שמא תמצאו אנו
קשבת שתחילי לזון בעניינים אלה, בהם אין
הברכות עושה מאומה, אלא מוציאה כספים מאי
נשים ומחבת את הענינים שנים בכדי שהיא
תוכל להתפרנס.

זכריה מלחי, רחובות

ספסל גשר
הסיפור הקלאסי (העולם הזה 841) מועזע במי-
חד. מה ענום הדבר שנערה שעלתה ארצה מתוך
החפיה הצליח ולא מתוך ברכה, התולררה כי
מדרו-הננות. אנו מרכיב כל כך לרבר על עליה
מלוק, המערב, הכן נטפל בעליה החדשה האם
כך קשה להקים בתיארה, שבתורה בודדת תר
כל למצוא שם מקלט, ולא תצטרך לכשת את
הלילה על ספסל בשרדה?

משה ספיר, תל-אביב

כשאתה לוחץ את ידו של
העריץ המנועב?
הנחקר: כן.
החוקר: ואחרי זה הס-
תגת למשרה גבוהה בממ-
המלחמה נגר הפולשים הגר-
מנים?
הנחקר: נכון.
החוקר: ובמשרה זו יכר-
לת להשפיע במידה גדולה
על מדיניות החוץ של אר-
צות הברית?

הנחקר: כן.
החוקר: הסיפור מקראתי (למי)
קרופון הטלביזיה: אני חר-
שב שהוכח בעליל שממשלה
אשר הניחה לטיפוס מסוכן
כמו הנחקר הזה, דחייט ד.
איונהאואר, הידוע בחוגים
קומוניסטיים בכינוי אייקי,
אינה ראוייה לאמונו של ה-
עם האמריקאי, שוחר ה-
חופש.

הנחקר: כן.
החוקר: ואחרי כן הו-
מנת באופן אישי על יד-
הרוצח סטאלין לבקר ב-
ביתו?

הנחקר: מודה.
החוקר: האם אתה נמנע
לסמור שטחים גדולים ל-
קלגסים האדומים?
הנחקר: כן.
החוקר: ומסרת נשק ו-
חמרים איסטרטגיים חנוניים
לאיירונים קומוניסטיים בל-
תי חוקים באירופה?

הנחקר: מודה.
החוקר: ואחרי כן הו-
מנת באופן אישי על יד-
הרוצח סטאלין לבקר ב-
ביתו?

הנחקר: מודה.
החוקר: האם אתה נמנע
לסמור שטחים גדולים ל-
קלגסים האדומים?
הנחקר: כן.
החוקר: ומסרת נשק ו-
חמרים איסטרטגיים חנוניים
לאיירונים קומוניסטיים בל-
תי חוקים באירופה?

הנחקר: מודה.
החוקר: ואחרי כן הו-
מנת באופן אישי על יד-
הרוצח סטאלין לבקר ב-
ביתו?

הנחקר: מודה.
החוקר: האם אתה נמנע
לסמור שטחים גדולים ל-
קלגסים האדומים?
הנחקר: כן.
החוקר: ומסרת נשק ו-
חמרים איסטרטגיים חנוניים
לאיירונים קומוניסטיים בל-
תי חוקים באירופה?

הנחקר: מודה.
החוקר: ואחרי כן הו-
מנת באופן אישי על יד-
הרוצח סטאלין לבקר ב-
ביתו?

הנחקר: מודה.
החוקר: האם אתה נמנע
לסמור שטחים גדולים ל-
קלגסים האדומים?
הנחקר: כן.
החוקר: ומסרת נשק ו-
חמרים איסטרטגיים חנוניים
לאיירונים קומוניסטיים בל-
תי חוקים באירופה?

הנחקר: מודה.
החוקר: ואחרי כן הו-
מנת באופן אישי על יד-
הרוצח סטאלין לבקר ב-
ביתו?

הנחקר: מודה.
החוקר: האם אתה נמנע
לסמור שטחים גדולים ל-
קלגסים האדומים?
הנחקר: כן.
החוקר: ומסרת נשק ו-
חמרים איסטרטגיים חנוניים
לאיירונים קומוניסטיים בל-
תי חוקים באירופה?

הנחקר: מודה.
החוקר: ואחרי כן הו-
מנת באופן אישי על יד-
הרוצח סטאלין לבקר ב-
ביתו?

הנחקר: מודה.
החוקר: האם אתה נמנע
לסמור שטחים גדולים ל-
קלגסים האדומים?
הנחקר: כן.
החוקר: ומסרת נשק ו-
חמרים איסטרטגיים חנוניים
לאיירונים קומוניסטיים בל-
תי חוקים באירופה?

העולם הזה

השבועון המצוייר
לאינפורמציה

פסק השבוע

כשהוא רוצה — היא לא
רוצה, כשהיא רוצה — הוא
לא רוצה, כששניהם רוצים
— מתחילות שיחות עם ה-

פסק השבוע

כשהוא רוצה — היא לא
רוצה, כשהיא רוצה — הוא
לא רוצה, כששניהם רוצים
— מתחילות שיחות עם ה-

פסק השבוע

כשהוא רוצה — היא לא
רוצה, כשהיא רוצה — הוא
לא רוצה, כששניהם רוצים
— מתחילות שיחות עם ה-

פסק השבוע

כשהוא רוצה — היא לא
רוצה, כשהיא רוצה — הוא
לא רוצה, כששניהם רוצים
— מתחילות שיחות עם ה-

פסק השבוע

כשהוא רוצה — היא לא
רוצה, כשהיא רוצה — הוא
לא רוצה, כששניהם רוצים
— מתחילות שיחות עם ה-

פסק השבוע

כשהוא רוצה — היא לא
רוצה, כשהיא רוצה — הוא
לא רוצה, כששניהם רוצים
— מתחילות שיחות עם ה-

פסק השבוע

השבוע בא למערכת אורח לבוש חלוק
בית צבעוני. היה זה שלום כהן, ראש המע-
רכת, שביקר אותנו ביקור נימוסין עם צאתו
מבית-החולים, לפני עברו להחלמה. הוא
ביקשני להודות לכל אותם הקוראים שהצי-
פו אותו באיחולי החלמה. הרשה נא לי לצרף
את תודתי שלי לרופאי הדסה תל-אביב ול-
אחיותיו, שטיפלו בשנינו במסירות כה רפה.

השבוע נתן לי ועד הסטודנטים בטכניון
הזדמנות בלתי-רגילה להיות נוכח בשיבתו
הסגורה, בה נפלה ההכרעה אם להיענות לדרי-
שות הנהלה או לאו.
התרשמתי מאוד מיחסם לבעייה, שהיה בלתי
רגיל למדי בדורנו. הוא היה רחוק מן ה-
קיצוניות קלת-הדעת, המבקשת את הקרב
לשמו. באותה מידה היה רחוק גם מרות
הכניעה והתנופה.

לא יכולתי שלא לחשוב, בשעת הישיבה,
אני מעוניין לדעת מה דעתך שלך על דרך
מחשבה זו, אם יש לך הצעה משלך, אנא שלח
אותה לנו.

השבוע נתן לי ועד הסטודנטים בטכניון
הזדמנות בלתי-רגילה להיות נוכח בשיבתו
הסגורה, בה נפלה ההכרעה אם להיענות לדרי-
שות הנהלה או לאו.
התרשמתי מאוד מיחסם לבעייה, שהיה בלתי
רגיל למדי בדורנו. הוא היה רחוק מן ה-
קיצוניות קלת-הדעת, המבקשת את הקרב
לשמו. באותה מידה היה רחוק גם מרות
הכניעה והתנופה.

לא יכולתי שלא לחשוב, בשעת הישיבה,
אני מעוניין לדעת מה דעתך שלך על דרך
מחשבה זו, אם יש לך הצעה משלך, אנא שלח
אותה לנו.

השבוע נתן לי ועד הסטודנטים בטכניון
הזדמנות בלתי-רגילה להיות נוכח בשיבתו
הסגורה, בה נפלה ההכרעה אם להיענות לדרי-
שות הנהלה או לאו.
התרשמתי מאוד מיחסם לבעייה, שהיה בלתי
רגיל למדי בדורנו. הוא היה רחוק מן ה-
קיצוניות קלת-הדעת, המבקשת את הקרב
לשמו. באותה מידה היה רחוק גם מרות
הכניעה והתנופה.

לא יכולתי שלא לחשוב, בשעת הישיבה,
אני מעוניין לדעת מה דעתך שלך על דרך
מחשבה זו, אם יש לך הצעה משלך, אנא שלח
אותה לנו.

השבוע נתן לי ועד הסטודנטים בטכניון
הזדמנות בלתי-רגילה להיות נוכח בשיבתו
הסגורה, בה נפלה ההכרעה אם להיענות לדרי-
שות הנהלה או לאו.
התרשמתי מאוד מיחסם לבעייה, שהיה בלתי
רגיל למדי בדורנו. הוא היה רחוק מן ה-
קיצוניות קלת-הדעת, המבקשת את הקרב
לשמו. באותה מידה היה רחוק גם מרות
הכניעה והתנופה.

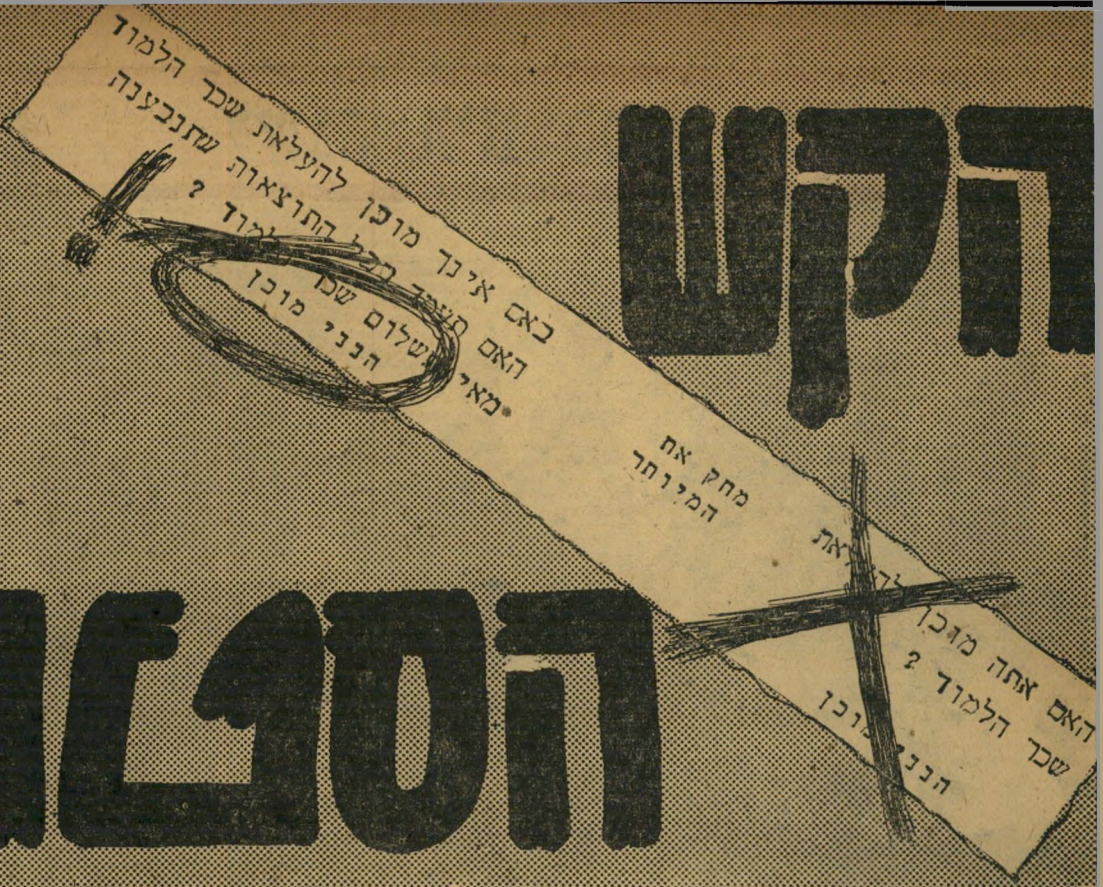
לא יכולתי שלא לחשוב, בשעת הישיבה,
אני מעוניין לדעת מה דעתך שלך על דרך
מחשבה זו, אם יש לך הצעה משלך, אנא שלח
אותה לנו.

השבוע נתן לי ועד הסטודנטים בטכניון
הזדמנות בלתי-רגילה להיות נוכח בשיבתו
הסגורה, בה נפלה ההכרעה אם להיענות לדרי-
שות הנהלה או לאו.
התרשמתי מאוד מיחסם לבעייה, שהיה בלתי
רגיל למדי בדורנו. הוא היה רחוק מן ה-
קיצוניות קלת-הדעת, המבקשת את הקרב
לשמו. באותה מידה היה רחוק גם מרות
הכניעה והתנופה.

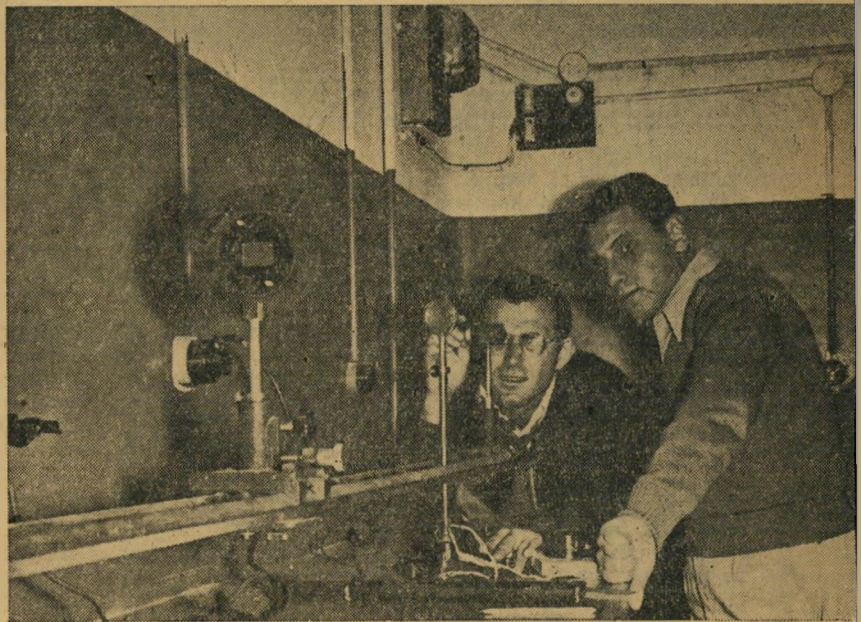
לא יכולתי שלא לחשוב, בשעת הישיבה,
אני מעוניין לדעת מה דעתך שלך על דרך
מחשבה זו, אם יש לך הצעה משלך, אנא שלח
אותה לנו.

השבוע נתן לי ועד הסטודנטים בטכניון
הזדמנות בלתי-רגילה להיות נוכח בשיבתו
הסגורה, בה נפלה ההכרעה אם להיענות לדרי-
שות הנהלה או לאו.
התרשמתי מאוד מיחסם לבעייה, שהיה בלתי
רגיל למדי בדורנו. הוא היה רחוק מן ה-
קיצוניות קלת-הדעת, המבקשת את הקרב
לשמו. באותה מידה היה רחוק גם מרות
הכניעה והתנופה.

הקש ששבר את גב הסטודנט

הנני מוכיח רשמו רוב הסטודנטים על פתק הי-משאל (למעלה) בו הביעו את התנגדותם להעלאת שכר הלימודים. כתוצאה ממשאל זה סגר רב אלוף יעקב דורי (למטה) את שערי הסניף. נמסו 1400 הסטודנטים את מכשירי הלימוד (מימין). אולם שכר הלימוד היה רק הקש האחרון ששבר את הגב. חשוכות הרבה יותר היו חצי תריסר בעיות אחרות. שהפכו את חיי הסטודנטים כמעט לבלתי אפשריים.

מן המזון קיבל מן המשק. לכן הגיע תקציבו החודשי (כולל נסיעות והליכה לקולנוע פעמיים בשבוע) ל-75 ל"י בלבד. 15 ל"י פחות מאשר תקציבו של סטודנט נורמאלי. בגדים לא קנה כלל. הסתפק במעיל חאקי ששרד מימי הפלמ"ח ובבגדיו הישנים האחרים.

מחשבה אחת מנקרת בראשו של ישראל מגלי: מה יקרה כשיאזל הכסף שקיבל ב"הלוואה"? הוא רצה להשיג עבודה. אולם עבודה אין בחיפה, על כל פנים לא לסטודנטים הקשורים ללוחזומנים של הסניף. "יש לי מקצועות טובים בין הידיים", אמר במרידות. "אני נהג וחקלאי. אבל אני מוכן אפילו להיות סנדלר!"

כמה מחבריו של ישראל עובדים. אחד קם בשלוש בבוקר, מחלק עיתונים לפני יום ל"י מודים מפרך. שני מוכר כרטיסי קולנוע. שלישי יושב בלילה ליד הטלפון בתחנת מוניות. אחדים התאגדו, נותנים במרוכז שיעורים למבוגרים המבקשים לעבור בחינות בגרות. שלושה אף הקימו תזמורת ג'אז, עוברים ב"בתיקה ובמחנות.

אולם ישראל מגלי יודע שאין הובר כדאי. לפני שנה התקין הסניף תקנון לימודים חדש. לפי תקנון זה חייב הסטודנט לעשות בבית תרגילים, שציוניהם קובעים במידה רבה את הצלחתו. אם עובד נאלץ להעתיק את התרגילים מחברו, או להיכשל בהם. שתי אפשרויות אלה גם יחד אינן מוצאות חן ב"עיני ישראל מגלי.

אבנים על הגב

גורלו הפרטי של ישראל משקף את כל בעיות הסטודנטים. הוא מסביר מדוע תרופת של 6 ל"י לחודש מהווה בשבילו בעיה, אף כי לאיש עובד זהו כיום סכום כמ

קומה החמישית של בית המעבדות ש"מול בנין הסניף. מאחורי דלתות של זכוכית, ישבו 11 צעירים. פניהם היו מודאגים. לא היתה בהם משום שמחת הקרב של מטה היוצא למערכה. אולם זה בדיוק היה מצבם של חברי ועד הסטודנטים בסניף. מעולם לא פרצה מלחמה כה גדולה בגלל סיבה כה פחותת-ערך. למראית-עין היה נסוה כל המאבק בשל 50 ל"י בשנה. עד כה שילמו הסטודנטים שכר לימוד של 150 ל"י. עתה דרש רבאלוף יעקב דורי, הרמטכ"ל של הסניף, העלאה עד 200 ל"י. ההבדל אינו מגיע אלא ל-6 לירות לחודש של לימודים. להורים רבים, המשלמים יותר כדי לשלוח את בנם לבית-הספר התיכוני, ולאור חים רבים המבזבזים 10 ל"י בערב אחד בבר, ייראה סכום זה כקש. אולם היה זה הקש ששבר את גבו של הסטודנט.

מקצוע בין הירידים

אחד מן ה-11 בחדר המפקדה היה ישראל מגלי, צעיר בן 25, בעל הפנים האדומות של חקלאי. ישראל, נשוי ואב לילד, היה חבר משק מעין-ברוך בגבול הצפוני, אולם הוא רצה ללמוד. המשק התנגד לחופשה, ישראל החליט לפרוש. משפחתו נשארה לפי שעה בקבוץ.

הוא השיג הלוואה של 400 ל"י, נרשם ב"חיפה בפקולטה להנדסה כימית. עם חבר שני שכר חדר של 12 מ"ר, שעלה 40 ל"י לחודש.

תוספת של 50 ל"י לשנה היא סכום קטן לאדם

ובעייה מס' 1: האוכל במסעדת הסטודנטים, השייכת לקבוצת פרטי, יכול הסטודנט לקבל ארוחת צהרים ב־380 פרוטה, אחרי שחיכה בתור ארוך כמו במחנה צבאי. ארוחות בוקר וערב עזות הרבה יותר. לדעת הסטודנטים, אם יוכלו להרחיב את המסעדה ואם יקבלו מזון קצוב מן המפקדת על המזונות במחירים זולים, יוכל הסטודנט לחסוך סכום ניכר.

קריטיים הוא נשאר גם בשבתות בחיפה כדי לגמור אותן. לחזור על החומר שלמד ולקרוא ספרים לשם לימוד כללי, זאת אין הוא מס' פיק בכלל.

"שכחתי איך נראית בחורה?" מתלונן אשר. "כשעוברת אחת מול החלון, מפנים כל הסטודנטים יחד עם הפרופיסור את רא' שיהם אליה!"

יש סיבה להזנחת הבחורות, דבר שאינו מקובל בין הסטודנטים בעולם. לפי התקנון החדש מקבל הסטודנט ציונים ("תווים") עבור כל עבודת־בית, עבור השתתפותו בהרצאות, עבור תשובותיו כשהוא נקרא ליד הלוח, עבור הבחינה ("קולוקוויים" או שיחה) ש' הוא חייב לעבור בכל מקצוע ארבע פעמים בשנה. כל התווים האלה (הנמוך ביותר הוא ה', הגבוה ביותר א') משפיעים באופן מכ' ריע על המצב בסוף השנה.

"אין לנו שום חובות..."

לפני החופש הגדול עבור הסטודנט את ה' בחינות העיקריות בחמשת המקצועות ה' ראשיים ובארבעת מקצועות־המשנה. לפי ה'

מלצר לפני הלימודים. נחום לחמן, תלמיד האדריכלות בשנה הראשונה, הוא משמש מלצר במסעדה משך שעות ביום.

עט מבוטל. והוא מסביר גם את הרקע הא' מיתי למאבק הגדול בטכניון. שכר הלימוד הוא הקס האחרון. אולם לא הוא הקובע באמת. הרבה אבנים מעיקות על גבו של ה' סטודנט. לפחות אחדות מהן יש להקטין ולהוריד, כדי שלא יכרע תחתיו.

האבן הראשונה היא בעיית השיכון. בעד חצי חדר משלם ישראל למעלה מרבע תק' ציבו החדושי. בירושלים הוקל המצב מאוד אחרי שהסטודנטים קיבלו לרשותם מחנה עזוב, הפכוהו לשכונת מגורים. מסירת מח' נה כזה לרשות הסטודנטים בחיפה היתה משנה את מצבם באופן מכריע. הדבר תלוי בגורמים רבים. הסטודנטים חושבים שיעקב דורי יכול היה לעזור בהרבה.

לסטודנטים יש מסעדה המספקת להם ארו' חת צהרים זולה. "אינני יודע מה היינו ער' שים בלי רות!" תמה אחד ממנהיגי הסטור' דנטים. אולם אין זה פתרון אמיתי. המסעדה היא קטנה, ארוחות הבוקר והערב יקרנות. כי בעלת המסעדה, קבלנית פרטית, צריכה ל' כסות את הוצאותיה. לו היה המפקדת על ה' מזון מספק לסטודנטים מזון, קצוב זול, והיה מאפשר להם לקיים מסעדה ברשות עצמם ב' אולם גדול יותר שיינתן על ידי הטכניון, היה התקציב הפרטי של התלמיד הממוצע משתנה בהרבה. במי זה תלוי? במפקדת, בהנהלה.

"איך נראית בחורה?"

אולם בראש הרשימה עומד סלע המחלור' קת: תקנון־הלימודים. הוא מרחף על כל מעשה ממעשי הסטודנט.

התקנון הועתק לפני שנתיים ממוסד שויי' צי, והוא אחד החמורים בעולם. אין הוא מיועד לאנשים עובדים. להיפך, אחד ממח' בריו אמר בפירוש שלא איכפת לו אם לא יעבוד הסטודנט אף רגע בתקופת לימודיו. הלימודים קודמים לכל.

אשר הולניק, צעיר בלונדיני גבה־קומה בן 21, הלומד הנדסת בנין, קם ב־6.45 ב' בוקר, מתרחץ ואוכל בבית, ממחר לטכניון. הוא מבלה בו מ־7.45 עד 3.30, שומע הר' צאות. לא כדאי לו להחסיך הרצאה, כי עיון במחברתו של חבר ידורש ממנו אותו זמן. ארבע פעמים בשבוע על אשר להיות בטכ' ניון גם משעה 3 עד 6 אחרי הצהרים. ב' חזרו משם, מחכה לו עבודת־הבית. כל עבו' דה כזאת דורשת כשלושים שעות, והוא ער' בד עליה מיד בערב עד אחרי חצות. ברגעים

בעייה מס' 2: תקנון תקנון הלימודים מונע מן הסטודנטים להש' תכר כסף. יום הלימודים מתחיל ב־8 בבוקר, מסתיים לעתים אחרי חצות.

תקנון הקודם יכול היה הסטודנט לבחור אם רוצה הוא להבחן בראשית החופש או בסופו. אולם עתה חייבים כולם להיבחן בראשית החופש ("מועד א"). אך אם נכשל סטודנט במקצוע ראשי אחד, חייב הוא ל"היבחן בסוף החופש" ("מועד ב") בכל ה"מקצועות הראשיים גם יחד. פירוש הדבר: אין הוא יכול לעבוד בחופש כדי לחסוך כסף לשנה הבאה.

אם נכשל האומלל גם במקצוע אחד בלבד בבחינות השניה, הרי הוא חוזר שנה אחת אחורה — לא רק באותו מקצוע, אלא בכל המקצועות. שוב חייב הוא ללמוד מבוקר עד ערב, בלי יכולת מעשית לעבוד, במקום להתרכז במקצוע האחד ולחסוך כסף. המוסדות המדעיים רשאים להקל על חור מרת תקנון זה בהתחשב בתחום שאטף ה"סטודנט משך השנה — כך שהרשת שלמה. "אין לנו שום חובות כלפי הסטודנט. יש לנו חובה כלפי המדינה להוציא מתחת ידיו נו אנשי מדע מושלמים, ואת זאת אנחנו עושים!" אמר קרל אלפרט, דובר ההנהלה. גם הסטודנטים מודים שהתקנון מבטיח ל"מודים טובים. יש להם רק טענה אחת: בתנאים אלה יכול רק בן להורים עשירים לבקר בטכניון.

מחלקי חלב, נגרים, שרברב

אולם רק חלק מ-1400 הסטודנטים (כולל 60 הסטודנטיות) נמצא במצב מאושר כזה. לפי סקר חלקי, 31% מן ההורים עובדים בפקידות ובמנהלה, מקצועות שאינם מאפשרים להפריש 100 ל"י לחודש לחינוך בן. לעומת זאת, 20% עוסקים במסחר ו-15% במקצועות חופשיים, מקצועות מאושרים ביותר מבחינה כספית. 5% הם פועלים, 3% מכונאים, 6% מורים, 5% בעלי-מלאכה, בני כל אלה נמצאים במצב קשה.

לא חסרים בין ההורים: שלושה ראשי-ערים, ספר, שלושה מחלקי חלב, זגג, מר-

בעייה מס' 3: עבודה

רוב הסטודנטים מנסים להשיג עבודה חלקית אף כי הם יודעים שהדבר עתיד להתנתקם מרמת לימודיהם ובציוניהם בסוף השנה. אולם בחיפה אין כמעט עבודה מתאימה. אחד המאזשים הוא עמי יובל, חיפאי בן 21 הזומר הנדסה כימית בשנה השניה. הוא מוכר כרטיסים בקולנוע משך 4 שעות ביום, מרוויח 1.200 ל"י לשעתיים.

באווירה מתונה ושקולה שהיתה מפליאה בצבור כה צעיר, יצאו 1400 סטודנטים ל"מאבק. הביע את ההרגשה הכללית חבר הועד הבלוני: "אם אנחנו לא נעמוד במבחן, יצטרכו המחזורים הבאים להילחם מחדש. אנחנו יודעים שזה מאבק קשה ובלתי-רצוי. אך אסור לציבור להירתע ממלחמה צודקת!"

המוגדל, למרות שצבור הסטודנטים התנגד לכך במשאל סודי והוגן. לא נשאר עוד מוצא. המוסד הגדול, שמ"טרתו לספק למדינה את המהנדסים שיבנו את מפעליה, ייצרו את מכונותיה, יתכננו את תעלותיה ויקימו את בניניה, סגר את דלתותיו. ללא התלהבות, ללא שמחת-קרב,

שמפאת מצבם הכלכלי החוק נאלצו לעבוד ולהניח את לימודיהם.

דרוש: אבא

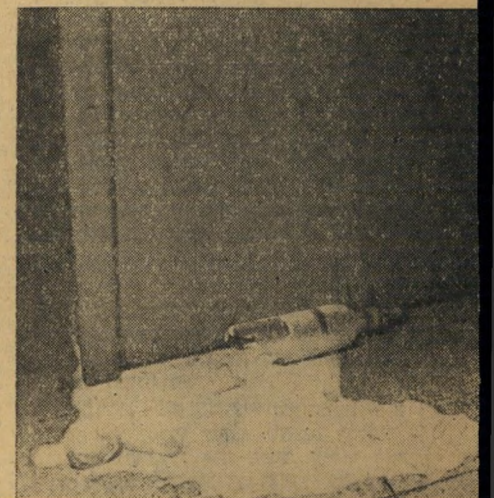
קשה להאשים במצב זה את הנהלת הטכניון. אין לה אבא. היא מקבלת הקצבות מן הממשלה, הסוכנות, מאוהדי הטכניון המאזרים גנים. בכל זאת מגיע הגרעון השנתי שלה ל-300 אלף לירות ואין מי שיכסה אותו.

שכר הלימוד של הסטודנטים תופס בכל התקציב הזה רק חלק קטן: 265 אלף מתוך מיליון ו-648 אלף ל"י. אילו הסכימו הסטודנטים לשלם את שכר הלימוד החדש, עוד היה נשאר גרעון מכובד של 250 אלף.

הסטודנטים טוענים בגלוי שהמנהל, יעקב דורי, גרם במתכוון להשבתה, לא על מנת ל"העניש את הסטודנטים (אתם הוא מקיים יחסים ידידותיים למדי) אלא כדי להכריח את הצבור והממשלה לשים את לבם לכל הבעייה. "אין פלא שרבי-אלוף יכול לנצח בטאקטיקה רבי-סמל" התלוצץ אהוד אביבי, שחור העינים, מנהיג הסטודנטים, שהוא רט"ר במילואים.

הדבר מתקבל על הדעת, כי אחרת אין ל"הבין את עמדתו של דורי. ברגע האחרון עשה דב גבעון, מהנדס מפורסם שהיה ב"עצמו חניך הטכניון, מאמץ נואש למנוע את המשבר. בהשפעתו הסכים הועד לנסיגה גדולה, הציע לדורי בישיבה דרמטית, שנמשך כה עד אחרי חצות, שהסטודנטים ישלמו בינתיים את שכר-הלימוד המוגדל, אך לא יחתמו על התחייבות לכך עד אשר יוחזרו השנהלת הטכניון תבצע את הבטחתה לעזור להם בפתרון הבעיות האחרות.

אם מתוך כוונה לגרום למשבר, ואם מתוך נוקשות חיילית, דחה רבי-אלוף פשרה זו, דרש מועד הסטודנטים כניעה ללא תנאי: לחתום על התחייבות לשלם את שכר הלימוד

סמך מדכב. בקבוק שבור זה של ת"י נוק, בפתח מניידון הסטודנטים, מסמל את נוכחותם של כ-40 סטודנטים ונשאים הורים.

ביל דלק, קוסמטיקאית, שרברב, 14% מן הסטודנטים עצמם נשואים (לכל שלישי מהם יש ילד). כל סטודנט חמישי הוא עולה חדש. וזו השאלה האמיתית: האם יהיו מהגר דסי המחר ואדריכליו בני עשירים, שמק"רה הלידה נתן להם את הזכות לעלות במדרגות המשופשות של הבניין היפה בעל הגג המקומר או שיכנסו בו אותם הצעירים המר"גשים תשוקה אמיתית למכונה, למשאבה או לשרטוט? אם אכן הבוחן מונחת בארנק האב, הרי המצב הנוכחי מצויין. אך אם רצוייה למדינה בחירה על פי הכשרון והר"צון החפשי, הרי שהמצב הנוכחי פסול מ"עיקרו.

גם עכשיו טוענים הסטודנטים כי אפילו הכשלוניות בתום שנת הלימודים האחרונה היו על פי מפתח סוציאלי מובהק. נכשלו בבחינות ונשארו לשנה נוספת לאו דווקא הסטודנטים המסוממים ביותר, אלא אותם

חללי בית-גוברין: אבנר ספיה וגבריאל וואלד
לאורך 951 קילומטרים, דמויות אפלות, יד יים אלמוניות, עיניים דרוכות.

ב מ ד י נ ה

951 קילומטרים מעוגים של גבעות ומדבר, לחשה השבוע המלחמה הזוהרה בין ישראל ושכנותיה. דמויות אפלות גלשו בלילה, ידיים אלמוניות החזיקו ברובים, עיניים דרוכות תרו בחושך אחרי כל תנועה חשודה. פה ר' שם נשמעה ירייה.

המלחמה הגדולה, שנסימתה בנצחון ה' חייל העברי בשדה-הקרב, אך ללא הכרעה צבאית ופוליטית, דפקה על שער המדינה. בשנה השנית של קיומה, היו מדינה רח" קים יותר מתמיד מלחם מצב מסוכן זה. וכמו תמיד, כאשר נכשל המדינאי, הוטל על חיילים אפורים למנוע את התוצאות.

משהו השתנה. האיש שעליו רבצה האחריות העליונה לניהול המאבק בצד ה' ישראלי ישב בחדר קטן, אי שם בישראל. רק לפני שלושה שבועות נכנס לחדר זה, הוציא מתוכו את ההיטים היפים של קוד" מיו. במקומם הכניס שולחן עשוי מקרש על שני רגליים, כמה כסאות מתקפלים — הציוד שנועד בצבא למטה קרבי נייד. בצורה זו הודיע משה דיין, ראש-המטה הרביעי של צבא-ההגנה-לישראל, כי משהו השתנה. לאלפי החיילים, שהכירו את הנהללי בן ה' 38 בשדות-הקרב השונים של ארץ-ישראל, לא מחנתה הנצורה עד מבואות כריתיה, לא היה צורך בהודעה כזאת. הם ידעו שמה שהיה דיין הוא דמות שונה תכלית שינוי מיעקב דורי, המנהל הקפדן; מיגאל דיין, המרכנן בעל המעוף; ממרדכי מקלף, איש המטה המובהק. משה דיין היה, הננו ויהיה לעולם איש שדה בכל רמ"ח אבריו.

אזרחים, המדברים על "קצינים" כעל מעמד מגובש, אינם מבינים לרוב שהצבא מספח מסבעו שני טיפוסים שונים לגמרי, הלוכדים את אותם המרד ועונדים את אותם סימני הדרגות, אך הנבדלים זה מזה לחלוטין ב' תכונות ובסגולות.

שיכרות מפוכחת. קציני-המטה הוא כמעט איש מדע, שחקן שחמט קריזתי, המזין פיגורות על לוח הקרב. עולמו הוא עולם מופשט של סיכויים ואפשרויות. כמו יות'תחמושת וכוח-אש. העובדה כי הסיכות הצבאיות לא מפתו הם אנשים של בשר ודם, אסור שתשפיע יתר על המידה על שי' קוליו הקרים.

קציני-השדה הוא כמעט אדם הפוך. בעולם של אי-ודאות מוחלטת, של ידיעות סותרות, של הרוגים ופצועים, של סכנות גוראות והודמנויות נהדרות, עליו להחליט החלטות גורליות בסערת קרב. הוא חייב להיות הרפת' קן זהיר, אחראי וקל דעת, שיכור מפוכח. נשקו הוא האינטואיציה הרוגשת, לא השיקול הצנון. הוא חייב להיות דמות המלהיבה אני שים, איש המעדיף את התקפה על ההגנה, חסיד מושבע של הפעולה כנגד אי-המעשה. משה דיין הוא התגלמותן של תכונות אלה. הוא רואה את העולם מבעד למשקפת של מפקד הסוקר את עמדות האוייב לפני ה' התקפה. יש מן הסמליות שבדיוק בפניה זו איבד את עינו השמאלית, שעה שעמד על גג של מבצר צרפתי בלבנון, אותו כבש כדי להקל על פלישת האוסטרלים לשטח' שלטונות ווישי'.

* הכדור פגע במשקפת, רסיסי הזכוכית חזרו לעין. בכל זאת המשיך דיין להשתתף בפעולה, עד בוא האוסטרלים מראש-הנקדה. בגלל צורת הפצע אין הוא יכול להשתמש באבר מלאכותי, נאלץ להסתפק בכיסי ה' שחור.

מדינת ישראל היה הדיפלומאט המערבי הרא' שון שהגיע מאז העברת משרד-החוץ נציג איטליה, מדינה קאתולית המקיימת יחסים מצויינים עם העולם הערבי.

להפתעתם הגדולה של הדיפלומאטים ה' ישראליים, הביע קאמפולאטרו את נכונותו להיפגש לשיחה מוקדמת עם שר-החוץ, לפני הגשת כתב-האמנה. בירושלים. הם היו בטוי' חים כי הנצחון כבר הושג וכי אין כל סיבה שהשגריר האיטלקי, בעקבות שיחתו עם ה' שר, לא יגיש גם את המסמכים לנשיא ב' ירושלים.

אולם בסיום שיחתו עם שרת, הסביר קאמ' פולאטרו כי לפי הנהגה הדיפלומאטי אין כל חשיבות פוליטית היכן מתקיימת שיחה עם שר החוץ, הנערכת כמקובל בכל מקום שהשר רוצה או נמצא בו באותו רגע, וה' דבר כלל אינו מחייב מבחינה מדינית. אולם את כתב-האמנה לנשיא לא יוכל להגיש ב' ירושלים, בהתאם להוראות ממשלתו.

עמדתו זו של השגריר האיטלקי הסבירה אחת ולתמיד שאין לראות כלל נצחון ב' הסכמתם של נציגים שונים, ביניהם אפילו שר-החוץ האמריקאי, לעלות לשיחה גרידא בירושלים. אמר דיפלומאט אמריקאי: "אצ' לנו, כשאיונהואר נמצא בניו-יורק משוחחים אתו בניו-יורק, כשהוא נמצא בקנזס נפגשים עמו שם... אין לה כל משמעות פוליטית."

מטעמים טכניים. אולם משרד החוץ הבין את הסכנה שביצירת תקדים של הגשת כתב-האמנה בתלאיביב, חופש דרך לצאת מן המיצר בכבוד. הדרך נמצאה עד מהרה. הנשיא, שתיכנן ממילא יציאה לחופשה בזמן הקרוב, נתבקש לזרז את יציאתו זו. לנציג איטליה הוסבר, כי מפאת היותו של מר בן צבי בחופשה, בוודאי לא יתגודד להגיש את כתב-האמנה שם. האיטלקים הסבירו אמנם למשרד החוץ כי מוכנים גם לחכות עד לי' שובו של הנשיא לתפקידו שאז "יהיה בוודאי נכון לקבלם בלשכתו בתלאיביב", אולם משרד החוץ טען כי מטעמים טכניים, רצוי לערוך את הטכס עתה. כשישוב הנשיא מ' חופשתו יהיה עסוק מאוד.

הנציג האיטלקי הודיע שימסור תשובה וביקש הוראות ממשלתו. משרד החוץ ה' איטלקי לא התנגד, אחר שבייר כי טבריה אינה עיר בעלת משמעות מדינית כלשהי. כשהגיעו שבוע עבר הציר * ומלחיו לפתח המלון הסברייא המפואר גלי כנרת, העיר חושב טבריה: "אולי נהפוך בכלל את טבריה לבירת החורף שלנו."

צבא

הדין והדין

(ראה שער)

שתי גוויות מכווצות ומגואלות בדם שכבו בין הגבעות ליד בית-גוברין. אבנר ספיה וגבריאל וואלד נקצרו עלידי כדורים ער' ביים. כעבור כמה שעות הודיע רדיו רמאל' לה שקציני-רופא של הלגיון נהרג בכביש בית-לחם עלידי יהודים.

מראש הנקרה ועד מבואות עזה, לאורך

תקווה להוציא את מפא"י מידי שותפיה. לכן גייסה את כל הכוחות כדי להיכנס אף היא לשותפות, יחד עם הציונים הכלליים.

הסיסמה היתה מכובדת: "שלטון מפלגות הפועלים". אולם מאחר שמפ"ם היתה רק המפלגה השלישית בגודלה, אילו נכנסה ל' ממשלה, ולא היו לה שום סיכויים לקבל יותר מאשר משרד אחד או שניים, וגם אלה פחותי חשיבות, היתה זאת סיסמה מטעה. לפי מונחי מפ"ם, היה נכון יותר לקרוא ל' שותפות המוצעת: "שלטון הריאקציה המת' קדמת".

המחזה כולו יכול להיות משעשע, לולא הוכיח מחדש את העובדה שאין הרמיקריה הישראלית בנויה על קוטביות אמיתית של ממשלה ואופוזיציה, המאפשרת להמונים בחירה. היא בנויה במקום זה על אגודות מפלגתיות היכולות להתחבר או להיפרד כרצונן, ללא קשיים אידיאולוגיים מיוחדים.

מדיניות

בית-החורף הישראלי

בשבוע שעבר דהרה מכוונתו של נשיא המדינה בדרכה לטבריה, כשהיא מגיפה את דגל איטליה ונושאת בתוכה אדם ועיר-קומה ושחור-שיער גלי, הנושא את השם רב הרושם קאמפולאטרו. דה קאמפולאטרו, ריון, שגריר איטליה בישראל. לצידו ישב ראש הטכס במשרד החוץ ובלשכת הנשיא, ד"ר מיכאל סימון. היתה זו נסיעה שסיימה פרשה פולי' טית אופלינית למשרד החוץ, הנחלק, לעתים בהצלחה, מעובדות מדיניות בלתי-רצויות.

מאז עבר משרד החוץ לירושלים, נותק רוב המגע הרשמי, חלק גדול מהמגע ה' מעשי, בין הנציגויות הזרות ומשרד החוץ. אולם פקידו משרד החוץ חיכו למאורע אחר שיקבע אחת ולתמיד את הנהגה הדיפלומאטי לעתיד. המאורע: הגשת כתב-האמנה על ידי אחד מנציגי מדינות המערב.

שיחה בלי נדר. למולה הגרוע של

העם

קר

גיבור השבוע היה מזג-האוויר.

כמו באנגליה, בעלת הגשמים הבוגדניים הבאים ונעלמים לפתע, היה הוא נושא ראשון בכל שיחה. מכווצים עמדם יושבי השפלה לפני תנוריהם, העיפו מבטים קודרים בשמים, הקודרים לא פחות. בהרים השתעשעו ה' ילדים בשלג, ניטו המבוגרים, ללא הצלחה, להתניע את מכוניותיהם.

אותם שהסיקו את המסקנה ההגיונית מ' מצב זה והתעטפו בשמיכות מיטותיהם, ביקשו לשחא בידור וענין בעיתוניהם. היה זה כאילו פשט מזג האויר למאורעות. הכל קפא, הכל גרם — פרט למלחמה על הגביל. היא לא הכירה בחוקי מזג האויר, כשם שלא הכירה בשום חוקים אחרים.

מפלגות

הכלה העליונה

כבר קרה בהיסטוריה שכלה עמדה מתחת לחופה וחיכתה לשוא לחתן שבוסש להופיע בשעה היעודה. אולם כמעט יחיד במינו ה' מקרה שכלה שלבשה בגדי-כלולות, נסעה למשרד הרבנות והסירידה את העוברים והשבים בהצעות נישואין.

מקרה זה קרה השבוע. הכלה היתה מפלגת הפועלים המאוחדת. החופה היתה הקואלי' ציה הממשלתית. משך שנים הוכיחה מפ"ם את כוונותיה הפושעות ואת טפשותה המרהי' מה של ממשלה זו. קולה נשאר כקול קורא במדבר.

ללא קשיים. במרוצת הזמן עלה על דעת המפלגה שקשה לשבת במדבר, ביחוד שעה שרוב שאר המפלגות מרוות את צמאונן בנאות-המדבר הממשלתית. אומנם, לא היתה כל

כיצד מנבא החזאי

שג ברחובות ירושלים
איש המערות פתח את הרדיו

מריקה, הרי גשמי המים הפשוטים, המציקים להולכי הרגל אך הכרחיים לגדול התבואה, באים לישראל דווקא מרוסיה.

המים עצמם, אמנם, הם מי הים-התיכון. גושי האוויר החמים, נמוכי-הלחץ, יש להם כיוון נדירה אחד: הם פותחים את מסעם במערב היסודית, נעים משם מזרח, בקיץ מסלולם כולו עובר צפונה מיס-התיכון על פני דרומה של אירופה, מקום בו יורד בקיץ הגשם. ככל שמתקרב החורף, מדרים מסלולם של הגושים נמוכי-הלחץ, עד שהוא עובר, באמצע החורף, ממש במר-כוז של הים התיכון, גורם לסערות עזות בתוכו.

לשיא של לחץ נמוך הם מגיעים בסביבת קפריסין. מקום זה מושך אליו גושים בעלי לחץ גבוה מצפון מזרח-אירופה, המתערכים כאן באופן פעיל ביצירת הגשם הישראלי. את הלחות המרווה את האוויר החם הופכים גושים חודשים אלה, המקררים את האוויר ומאמצים אותו לפלוט את מימיו. לעננים כבי-דים.

בתנועה הסיבובית הרגילה, מסיעה הרוח את העננים מזרחה, מביאה אותם מעל להרי הלבנון וישראל. על ההרים הללו מתפרקים רוב העננים, מוילים גשמי ברכה. רק הגבוהים ביותר שבהם ממשיכים בדרכם לעבר הירדן ולמדבר ערב.

רק הגב אינו ניוון מהשפעתה הרטובה של הרוח. בתוכו היא נושבת קרה ויבשה, מקימה ענני-אבק בלבד.

תכלת השמים

לבסוף נע הגוש נמוך-הלחץ מקפריסין לישראל, גורם להתגברות הרוח. מעתה מגיעים גושי-האוויר הקרים מרוסיה בדרך יבשה. חית, אינם מביאים אתם כלל את ענני הים התיכון. הקור הוא כקודם, אך גשם אינו יורד.

הגוש נמוך-הלחץ ממשיך בדרך לערב והרמה מוצאת לבסוף את מנוחתה בישראל. העננים מתפורים עלידי רוחות הצפון, ושוב מתגלה תכלת השמים, כאילו לא היו דברים מעולם. השמים הם קצרי-זכרון.

איש-המערות מרים את ראשו, פותח את הרדיו, קול גברי צלול מבשר חמימות ויובש. האיש מעיף מבט ברדיו, לוקח את מעיל-הגשם ויוצא. הוא למד לקח.

בתקופות קדומות יותר היה, מן הסתם, הופך קצין-פרשים. חיל הגיפים היה המשך ישיר של מלחמת הסוסים: שילוב של גידות קיצונית, כוח-ההפתעה ומכת-אש. כאן שזה הלך במדים מטולאים, עמד על כך שיקראו לו "מוישה".

יצחק שדה, שאהב אותו אהבת-אב מהולה (המשך בעמוד 10)

טוטלס, מטיאורולוגיה, שנחשב משך כל ימיה בניינים לסמכות העליונה במדע זה, נתגלה לאור המחקרים המדעיים החדשים יור-תר כמלא אמונות תפלות, שאיש לא טרח לבודקן משך 2000 שנה.

תחזית כפוית תורה

ב-1820 העביר לראשונה איש-מדע גרמני, היינריך וילהלם ברתדיס, את תצפיותיו על גבי מפה. היתה זו המפה הראשונה שתיארה את מזג האוויר. אולם השימוש הנרחב במפות לצורך תחזית מוקדמת לא היה מעשי עד להמצאת הטלגראף, שאפשר העברת ידיעות במהירות הדרושה. עם המצאתו, היתה אמריקה הארץ הראשונה בה פרסמו העיתונים את תצפית מזג-האוויר.

מאז ועד היום חותרת כל תחזית-תצפית לשפר את התחזית המוקדמת שלה, לספק למעוניינים תחזית מדויקת ככל האפשר. אין זה מרפה את ידיה כשאנייה זוכה להערכה הנאותה: איש לא יזכור את עשרות התחזיות שהתאמתו. אולם הולך-הרגל שנרשם משום שהשאר את מעיל-הגשם בבית, בחרם אם להצעת הרדיו: "מזג האוויר יהיה חמים ובהיר", לא ישכח זאת לזמן ממושך. החזאי יופה למטר של קללות.

בסעגל, למטרה

המטאורולוגיה החדשה חוקרת בעיקר את תנועתם של גושי-האוויר, השונים איש מרעהו בגודלם, במהירות תנועתם, בכמות הלחות ובטמפרטורה. כל אחד מן הגושים האלה נר-שא אתו את התכונות שרכש במקום מוצאו. אם בא ממדבר סהרה, יהיה גוש האוויר חם ויבש בקיץ, קר ויבש בחורף. אם הגיע מהאוקיינוס ההודי, יהיה בדרך כלל חם ולח. בדרך הטבע, נוטים הגושים החמים יותר להתרומם ולהתפשט, בעוד שהקרים, הכבדים יותר, נוטים לרדת ולהתכווץ. תנועה זו של האוויר היא היא הרוח. ככל שהפרשי הלחץ — או, במלים אחרות, הפרשי הטמפרטורה — גדולים יותר, כך תחזק הרוח.

אולם סיבובו המתמיד של כדור הארץ סביב עצמו אינו מניח לגושי האוויר לנוע בקווים ישרים: הם נעים במערכולות. כי כיוון השעון סביב "רמות" (גושים חמים גבוהי-הלחץ), נגד כיוון השעון סביב "שק-

כולם מדברים על מזג-האוויר, אך איש אינו עושה משהו בענין זה. מרק טוויין.

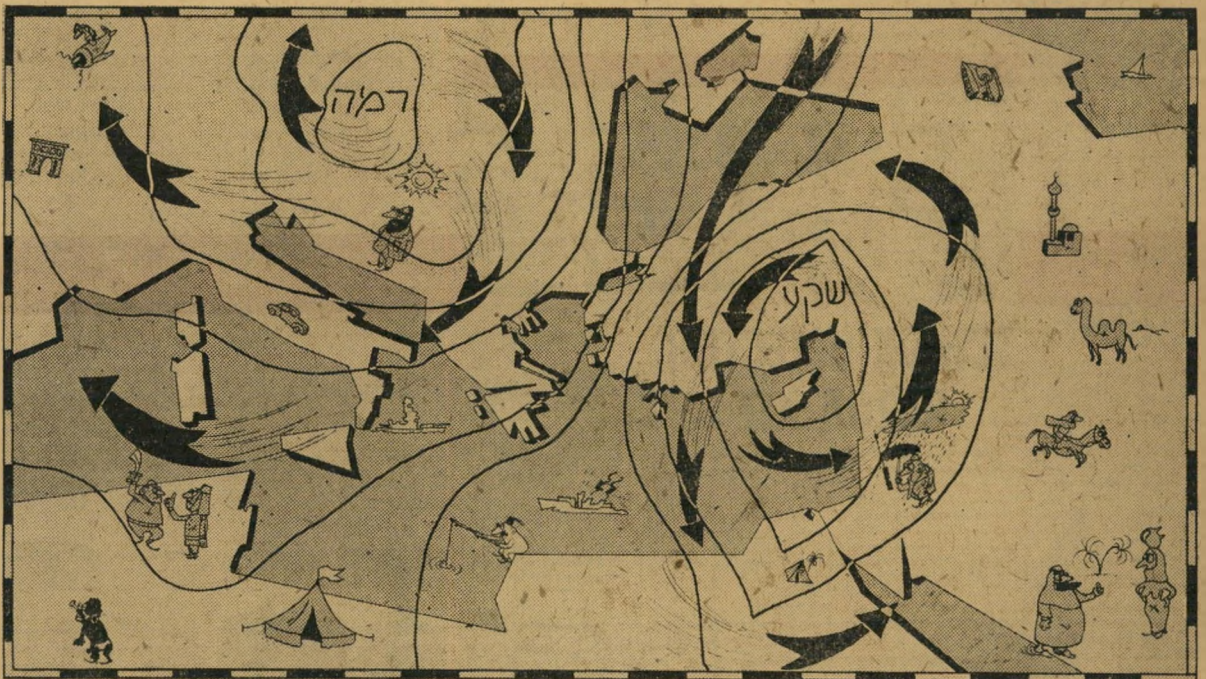
הולך-הרגל שנרשם עד מוח-עצמותיו, משום שהשאר את מעיל-הגשם בבית, קילל בעססיות. הוא לא היה שונה בהרבה מאחד מאבות אבותיו ששכן במערה. בהבריק הברק וברעם הרעם, היה איש המערות כורע על ברכיו, רועד בכל גופו, מרים את ידיו ל-תפילה, מצפה בדחילו ורחימו עד שיעבור זעם האלים, אותו הזעם שניתך, אלפי שנים לאחר מכן, על בן-בנו חסר מעיל-הגשם. באותה שעה ישב בלוד קצין הקיסור אורי שורץ, יחד עם סגל עובדים מנוסה, חקר ללא כל אמונות תפלות את סיבו של זעם האלים. התחנה קיבלה זה עתה, באמצע עות האלחוט, את תחזית מזג האוויר מ-1500 תחנות כדוגמתה, המפורזות על פני 1/3 כדור הארץ. כולן המציאו ללוד את מידות לחץ-האוויר, הלחות, מהירות הרוח וכיוונה, טיב העננים.

כל הפרטים הללו הועלו בידי משרטט מנוסה על פני מפה, בה נמתחו קווים המ-חברים את כל הנקודות בהן שוה הלחץ. קווים אלה (ראה מפה) נקראים איזוברים וצו-רחם מעידה על גושי האוויר. בכל שלוש שעות נוספת לחיק המפות מפה חדשה, ומ-תוך העיון בהן ניתן ללמוד על תנועתם של גושי-האוויר ושינויי המזג.

סובב סובב הרוח

חקר מזג-האוויר לא נולד במאה ה-20. הוא החל עם חלוף פחדו הראשון של איש-המע-רות, שצפה בתופעות, התחיל לקשר אותן אחת לאחת במאמץ שכלי גדול. כימי המלך שלמה כבר נודע כי "סובב סובב ה-לך הרוח" ואינו נושב בקו ישר, כאמונת הקדמונים, אולם הוא לא יכול היה לדעת עדיין כי תנועה סיבובית זו של הרוח מקו-רה בסיבובו הבלתי-פוסק של כדור-הארץ סביב עצמו.

היוונים העתיקים המשיכו בחקר מזג הא-וויר, אך מתוך התאמה לפילוסופיה, אס-כלי המדעים. לא תמיד היתה הפילוסופיה מת-אימה את עצמה לתצפיות הטבע — קרה גם ההיפך מכך. התוצאה: ספרו של אריס-

ירושלמי.

כבש לזקן. במלחמה באה שעתו של איש-הקרב. אחרי השתתפות במערכת דגניה הפך מגיד של גודו גיפים ומשוריינים בחטי-בתו של יצחק שדה.

לחימה זו, שהומצאה על ידי האנגלים ב-מלחמה נגד רומל ושהותאמה על ידי שדה לארץ, התאימה עד להפליא לרוחו של דין.

מפקדות ווינגט עבר בחניניה לפקודת יצחק שדה, שהתאים תיאוריה זו למציאות הישראלית, היה אויב תורת-המלחמה האדו-קה והטחן לשעות בלתי-סדירות, "פרטי-ניות".

מכאן היתה הדרך סלולה לאסטר. לבית הסוהר, לפעולת סוריה. אחרי הפציעה חלה הפוגה, בה קים דין את משקו העצמאי ב-נהלל, בעזרת אשתו רות, בתו של עורך-דין

תלמיד הפרטיזנים. כל חינוכו ו-אופיו של דין עשוהו מפקד קרבי. בנו של איש דגניה שייסד את נהלל, התעניין בהגנת המושב עוד בהיותו בן 14. בגיל 18 כבר הורחק בהגנה, בגיל 21 היה סמל בחיל-הנוטרים. בן 22 התגלס בפלוגות-הלילה של ווינגט, אחד מקציני השדה הבולטים ביותר של הדור, נביא הפעולה החוקפנית ביחידות קטנות מאחורי קווי האויב.

**הקורא השמח רואה רק את
העמודים המצויינים העליזים.
המבריקים בשלל צבעים והממ-
ליצים על אלף סחורות. אולם
עמודים אלה הם עמוד התווך של
משמר כלכלי. תשובתו האמיתית
של המערב להתקפה הרוחנית
של הקומוניזם. היא יוצרת בנפש
הקורא השקפת עולם שלמה.**

In this friendly, freedom-loving land of ours--

**רצנו זו שלנו, הדכנית ושחררת החופש - הכירה שייכת אליה -
עה זו מכילה את כל היסודות של הפרסומת האמריקאית המוצלחת:
פחה אמריקאית, ממוצעת, ומאושרת. המטרה הבולטת אמצעית היא
כור בירה. אולם היא גם קובעת מה תכלית החיים, ומה קל להשיגה.**

נהל מפעל-ענק אמריקאי למשחת-שניים
תבקש פעם להראות את מפעלו לכמה
אורחים מכובדים.
האורחים ראו בניין-ענק של חמש קומות,
שאלו למה הוא משמש. "זהו בניין המנהלה",
אמר המנהל.

האורחים הצביעו על בניין ארוך. "שם מיי-
רים את השפופרות היפות שלנו, הידועות בכל
העולם," הסביר המנהל.
"ומה שם?" שאלו המסיירים המשתאים, כי
הצביע על הבניין הגדול ככולם. "מחלקת
הפרסומת," היתה התשובה.

בזו אחר זו עברו האורחים את מחלקת הא-
ריות, המשלוח, ושאר המחלקות ששכנו הדר
בבניינים מפוארים. לבסוף, בצאתם, ניתקלו כי
בניין קטן ועלוב, עתיק יומין. "ומה זה?" שאלו.

"גו, טוב, הרי באיזה מקום שהוא אנחנו צרי-
כים לייצר גם את משחת השניים עצמה!" אמר
המנהל.

מעשה ב-2x AD

הלצה זו, שקנתה לה מהלכין בארצות-הברית,
אופיינית לכל הכלכלה האמריקאית. כמעט כי
כל מפעל רציני מגיעות הוצאות התעמולה עד
כדי שלוש ממחיר הסחורה. במקרים רבים,
כמו בתעשיית הסיגריות, עולות הוצאות ה-
תעמולה אף על הוצאות הייצור עצמו.

בעצם התעמולה אין, כמובן, משום חידוש.
עוד בימים שאכרי יהודה באו להציע את סחר-
רתם ליושבי ירושלים העתיקה, צעק כל אחד
שהותיים והענבים שלו עולים על סחורת שכנו.
החידוש הגדול של המאה ה-20 הוא בזה שהפר-
סומת הפכה לתופעה חברתית בפני עצ-
מה, המשפיעה באופן מכריע על צעם מהותה
של החברה. אין היא עוד עבר לסחורה, אלא
מושלה.

לפני שש שנים הוציא לשוק קבלן בניין קלי-
פורני בשם ריצ'י חומר כימי מסוים בשם (A-2).
שם זה לא אמר ולא כלום, אלא בא רק
לעשות רושם של נוסחה מדעית מאוה. הוא
הבטיח שהחומר יחדש את חייהם של מצבריי
חשמליים ישנים. תוך זמן קצר התעשר, הציף
את הארץ במערכת פרסום עצומה, הפך לגר-
ם לאומי, עד שכאה מחלקת התקנים הממשל-
תית ואסרה עליו לטעון במודעות שיש ערך
לסחורתו. כי החומר כולו היה נטול כל ה-
שפעה שהיא על מצבריים חשמליים, לטובה או
לרעה.

הפרשה כולה עוררה שעורריה לאומית, כי
ריצ'י, שהוא גם דוקטור לפסיכולוגיה, גייס
הרבה ידידים בסנאט, פתח במערכה צבורית
שנסתיימה לבסוף במפלגתו ובהתפטרות סגן שר-
המסחר, שתמך בו. אולם לא בזה העיקר. העי-
קר הוא שרבות אנשים בעלי כנו משך
שנים חומר שהוכח באופן מדעי כחסר כל ערך,
והאמינו שהדבר דרוש לטובתם שלהם.

מי שי-
הפרסומ

שלפון

פרסומת
האכר על
של האדם
היא מעור
היא מכרי
ליום על ד
שלמה.
היא א
בחשאי.
ראש מור
התחך שי
כי כל
לו היה
בה עד ש
מפעלי ה
פועליו ה
החננוני
במחזור
קטנת ה
הפרסומ
על בעל
חדש של
דמ, אך ש
טימ, אחר
צבעוניות

הצורך הפנימי באהבת, חולות,
(בת) המין השני הוא אחד
האדם. מודעה זו רומזת לבת
יהיו כרוכים אחריה, אם רק
צעת - במקרה זה מנורה
שהודעה אינה מכוונת דו

4. הכמיהה

AMMER-TAN LOOK!
Sunlamp fans like the sun

3. מתנות חנם

כל אדם נבון יבין ששום מפעל לא יתן לו משחו
בחינם. אולם איש אינו יכול לעמוד בפני הפיתוי
לקבל משחו תמורת לא כלום. במודעה זו מציע
מפעל של סכיני גילינג לספק לכל מבקש חינוס או
ססף מכשיר גילינג יפה, ללא כל תנאי או תמורה.
המפעל מציע את המכשירים המצויינים למכשיר זה

האדם הוא חיה חברתית. יש לו צורך מתמיד להתנ-
הוג בחברה, להרגיש שהחברה מעריכה ומחבבת
אותו. "האם את נאה בבעלך כשידידים מבקרים
בביתך?" שואלת מודעה זו, שתפסידה למכור חול-
צות על אותה נימיר מנגונות אלפי מודעות אחרות.
הן יוצרות פחד מתמיד להיות שונים מאחרים, דרים.

2. חוש העדר

אכזר פרסומות

סוהר, היא עושה זאת בצורה נעימה, באמי צעות נערות יפות בבגדיים.

בכל זאת, זוהי כפייה אמתית. אין אדם ה' חופשי מהשפעת הפרסומות. אנשים יהירים ר' גילים לטעון שעליהם אין היא משפיעה. או- לם זוהי טענת-שוא, שמקורה בכך שהפרסו- מת הטובה אינה נזקקת לשכל, משפיעה ישר על תת-ההכרה.

הרבי והגולם

הצורך הכלכלי הוא הרבי מפראג שהוליד את הגולם. אולם הגולם אינו רק משרתו. כוחו והשפעתו עולים עד אין שיעור על הצרכים הכלכליים המפורסמים. הפרסומות יוצרות את דמות החברה שיצרה אותה.

התעמולה שמטרתה למכור מוצרים חומריים, טבעה לטפח אידיאלים חומריים. תעמולה ה' מעמידה מדי יום ביומו לעיני המיליונים משפ' חת אידיאלית בדמות משפחה שיש לה מכר' גית, פריג'יר ומכשירי טלביזיה, סופה ליצור השקט-עולם לאומית, הרואה בהצלחה הכל- כלית את שיא האידיאלים עלי אדמות.

עמודי הפרסומות הם החלק העיקרי בכל ע' תון, ובעיקר בכל שבועון אמריקאי. הקוראים מעיינים בהם ביתר עניין מאשר בעמודי ה- מערכת. הם עולים במספרם בהרבה על עמו-

רו משפחה מאושרת, שכל בניה יפים ומוצל- חים. אומרת היא לקהל: רק בעל מודל זה הוא בעל בעמו, אדם מאושר הראוי להערכה. ואי- לו בעל המודלים הישנים הוא לא יוצלח, אדם שגכשל בחייו, מסכן שיש לרחם עליו.

חיש מהר רצים בעלי כל המודלים הישנים להחליף את מכונותיהם בחדשות, כדי להוכיח לעצמם, לנשותיהם ולשכניהם שהם מצליחים בחייהם. ואם אין להם כסף לכך, הם קונים את המכונות בתשלומים או בהלוואות, ובלבד לברוח מן הגיהנום של חרפה חברתית.

נערות במקום שומרים

אנשים רבים יכולים לחשוב שפרסומות זו היא דבר בלתי-מוסרי מאוד. שהרי ג'ון סמית אינו זקוק באמת למכונת חדשה. הוא מבזבז את כספו סתם כדי לספק צורך מדומה, שנכ- פה עליו מן החוץ.

אולם זוהי דעה פשטנית מדי. בחברה המודר- נית החסכון הוא הפשע החמור ביותר, כי הוא מוציא מן המחזור את הכסף שרק ריצתו הש- געונית מיד אל יד מספקת תעסוקה ופרנסה ל- כולם. הפרסומות היא שמן הסיכה על גלגלי מכונה כלכלית זו.

היא מכריחה את הצרכן — וכל אדם הוא צרכן — לעשות את הדברים שעליו לעשותם ממילא כדי לקיים את המשטר הכלכלי הזה. ובמקום להכריח אותו בכוח שוטרים ובתי-

ארתם ?

נ'אוויר כדם

שוב אינה דומה להכרתו של ב' סחורתי. היא למדה את נפשו מנגנת עליו כסוליסט על פסנתרו. בו פחד, תאודה, קנאה, אהבה, יאוש. אותו לעשות דברים שלא היו עו- מעולם. היא כופה עליו דרך חיים

עושה זאת בגניבה, בבושה אי- ק. היא צועדת לפני הכלכלה ב- בלב גאה. היא יודעת שהיא עמודי- כלכלה המערבית.

זו בנויה על הייצור המקסימלי. קונה מכונת אחת בחייו, נוסע הבורג האחרון נופל ממנה, היו יות האדירים פושטים את הרגל, עבים, גורמים לפשיטת רגלם של 'ויים בהם. כמו שלפוחית אוויר הגורמת למות מידי, תגרום ה- למשבר ולמהפכה.

אה! למונע שואה זו. היא מצוה על להוציא לשוק כל שנה מודל 'ניתה, הדומה בריוק למודל הקו- (ממנו בכמה פרטים חיצוניים בול- היא מציגה מודל זה במודעות ענק 'בועונים הגדולים, מעמידה בצי-

די הידיעות בגליון. והם מקור ההכנסה העי- קרי של כל העתונים, הנמכרים לקוראיהם בפחות ממחיר הנייר.

ההשפעה הכוללת של עמודי מודעות אלה היא עצומה. היא יוצרת דמות דמיונית של מדינה שכל בניה, מכוכב-הקולנוע ועד לפועל- הרכבת האחרון, נהנים משפע גובר והולך של מותרות, מאושרים בחייהם, צועדים יחדיו ל- קראת עמדי מזהיר של מפעלים עוד יותר ענ- קיים, מכונות עוד יותר חדשות, גן עדן ש- כל אחד יכול ליהנות ממנו אם אך יעבוד וית- רום את חלקו. וכבר רומזת באופק התקו- פה החדשה, בה יכבוש האדם את הירח ויחצה את החלל בחלליות אדירות, מיוצרות בידי מ- כונות-ענק, וכל זה הודות למשטר היוזמה (המשך בעמוד 15)

* כל העתונים שניסו להימנע מלקבל מו- דעות, כדי להפגין את אי-תלותם, נכשלו. פרט 'לאחד — הרידרס דיגיטט, שגם הוא החל ב- שעתו מדפיס מודעות. אך חזר בו.

Beauty News Get more of Liquid Shampoos!

LUSTRE CREME is the elite beauty shampoo of 4 out of 5 top Hollywood stars. And you'll love it in its new Lotion Form, too!

Wow! Lustre-Creme Shampoo also in New Lotion Form!

7. 'צרה החיקוי

במתונה זו ממליצה מרילין מונרו, שופעת המיניות על שמן לשערות, יוצרת את האשליה שדי להשתמש בו כדי להדמות אליה. טבעו של אדם שהוא יוצר בלבבו גבורים, שהוא רוצה להיות כמותם. ה'

6. עריצות האופנה

כדי להגדיל עד כדי טירוף את מחזור הקניות ואת הייצור, מוציאים המפעלים כל שנה מודל חדש של תוצרתם. הפרסומות דופקות לתוך ההכרה הלאומית את האמונה שרק מודל אחרון זה הוא סימן ההיכר של המעמד המצליח. תופעה זו בולטת בעיקר במכו- ניות ובמלבושי הנשים, אך קיימת גם בשאר השטחים.

5. אליל הפחד

החרדה היא בת לווייתו של האדם המודרני. מכל עבר אורבת לו סכנה: פיטורין, פציעה, נכות. הפרסומות מנגנות תמיד על פחד זה. אם אין האדם מצחצח את נעליו במשחה הנכונה, עלול המעביד לפטר אותו — זוהי הבשרה של מודעה זו. המחלות המרפחות

SAME OLD STORY... THE BOSS TURNED YOU DOWN!

5. אליל הפחד

החרדה היא בת לווייתו של האדם המודרני. מכל עבר אורבת לו סכנה: פיטורין, פציעה, נכות. הפרסומות מנגנות תמיד על פחד זה. אם אין האדם מצחצח את נעליו במשחה הנכונה, עלול המעביד לפטר אותו — זוהי הבשרה של מודעה זו. המחלות המרפחות

אהבה

חוד באהבת בן (או) כים היסודיים של ורים צעירים ויפים ומש בסחורה מויר וף סלאכות. חובן לבחורות צעירות.

GENERAL

בשנות השורות, החל לומד משפטים בתל-אביב, נטש לא פעם ישיבה עם ראש-המשלה כדי לשמוע הרצאה על החוק הפלילי. שאיז תו האמיתית היתה לצאת לחופשה של שנה, להקדישה כולה ללימודים. על סף אישור חלום זה חל השינוי המכריע האחרון בחייו. משה דיין, ראש-המטה הכללי, היה מתנתו האחרונה של בן. גיי. למדינה, לפני שמסר את רסן השלטון הפוליטי לידי משה שרת. **אתם היחידים!** בורה זו זכה הצבא כי חייליו הראשון הוא דמות סטגונית, שונא טכסים, אוהב את הסיכון האישי כפי שאחרים אוהבים יין וסגירות, כותב שירים ב"שעות הפנאי". גישתו למקצוע מתאימה מאוד לפקודת-היום של חייל בריטי גדול, הדוכס וילינגטון, שהתרגו על ריבוי הטופסים ב"צבאו וקבע: "תפקיד החייל ללחום, לא לכתוב!"

גישתו לתפקידו החדש בולטת בנאום ש"נשא השבוע לפני קציניו החדשים של צה"ל. אחרי חלוקת סימני הדרגות בגשם שוטף: "באשר ירצו להקוע את מדינת ישראל וכן אשר יעסקו בגינוי קיבאי — ימצאו לכך נושאים בעולם כולו. אך כאשר צריך יהיה להבטיח את מדינת-ישראל ואת הכנסת, הנגזרת מאות מטרים בלבד מן הגבול, התינו אתם היחידים הנושאים באחריות זו!" כחייל, עומד דיין מחוץ לכל ויכוח פור-ליטי. הצבא הוא מכשיר בידי הממשלה. לכן לא הזכיר כי מוקיעי קיבאי נמצאו גם באותו בניין הכנסת.

העשיה

על-גבי הנייר

המיסדים והבעלים של חברת הדטון לי תאית ונייר מניירורק, האחים מאור, היו שם ידוע במשרד האוצר. הצקים שלהם, בני שש ספרות, שנמסרו למגבית, נתקבלו על ידי האוצר בזרועות פתוחות, ממש כמו שנתקבלה הצעתם להקים בארץ מפעל לייצור נייר. מצד חיוני זה חסר מאוד בארץ, והיו תקופות שמחסורו הגיע כמעט עד משבר. המפעל קבל את כל הזכויות של מפעל מאושר, ביניהן את הזכות להוציא בכל שנה 10% מההפקה המקורית במטבע זר, לי תשלום הרווחים לבעלי המניות. למקום ה"מפעל נבחרה חדרה. נקנו 80 דונאם קרקע. 2,5 מיליון הדולאר של משקיעי החוץ, הוסיפה הממשלה 400 אלף ל"י מתקציב הפיתוח וארגון בתי הדפוס בישראל, יחד עם אגודת המוציאים לאור, הוסיפו גם הם 315 אלף ל"י.

21 חודש אחרי שהונחה אבן הפינה התחלה בשבוע שעבר המכונה הענקית, שאורכה 72 מטר, לפלוט קילומטרים של נייר. **ההשבון הקר.** השמחה בפתחת ה"מפעל היתה כמעט כללית, פרט למספר יודעי חשבון שהתלהבו פחות. נטלו הם נייר (תוצר רת חוץ) ועפרון וחישובו: ● את כל חומרי הגלם יצטרך המפעל להביא מחוץ לארץ. טון של תאית עולה כ-85 דולאר.

● החומרים העיקריים לעיבוד הנייר, מחירי הדלק במטבע זר לכיסוי תצרוכת התשלום וההסקה של המפעל — כל אלה יעלו כ-45—50 דולאר נוספים על כל טון נייר.

● מחיר הנייר המוגמר בשוקי העולם כיום אינו עולה על 150—155 דולאר לטון. ● אם להביא בחשבון את הוצאות ה"בלאי במטבע זר, וכן את סכומי הרווחים, שיוצאו גם הם במטבע זר — כמעט שלא נשאר כל חסכון פדולאריים.

● לעומת זאת, יעלה הנייר לצרכנים, בלירות ישראליות במחיר גבוה הרבה יותר ממחירו כיום. **שרות למפעל.** אחת הסיבות שתיקרה את הייצור היא העובדה שהמפעל עומד ליצר נייר מסוגים שונים באותן המכונות, ש"הוכשרו לכך, בניגוד למפעלים בחוץ לארץ, המתרכזים בסוג נייר אחד, מוזילים על ידי כך את הייצור, לפי תכניתו, ייצר המפעל לשנה 3500 טון נייר קראפט, לצורכי אריזה, 3000 טון נייר עיתון ו-6000 טון נייר לכתבה ולהדפסת ספרים.

מה יהיה מחיר הנייר, דבר זה אינו ידוע עדיין. אם תחגשם כוונת האוצר, לגבות בלי של 25% ממחיר הנייר, כפי שהוא גובה

* כמה משרידי ההיתוליים השובבים, ש"חיברו בסיום קורסים, התפרסמו בציבור. פחות ידועים שירי הרציניים, הספוגים סני טימנוליות חיילית, כגון שיר שהביע את תחושתו של חייל פצוע לחבריו, לבל ישאירוהו בשדה.

לפני שנתיים עמדה מרתה ארנסטופול-הירש-ריכטר לפני כוהן דת המוסלמית, צרפה את השם אבו-שגב לשרשרת שמותיה. היה נדמה שזה הסוף. אולם זו היתה רק ההתחלה. חיי המשפחה היו מאושרים. מרתה למדה את השפה החדש

מרתה אבו-שגב, בנה ובעלה

"יש לך כבר ערבי קטן בבטן?"

שה, אומנם לא שיכנעה ערבים, אך יכלה לדבר עם גיסייה וגי סותיה, התמוגה באופן מפליא עם חיי המשפחה הערבית הטי-פוסית. היא גרה בחדר אחד. גם הוא ערבי טיפוס, עם בעלה. מחמוד למד גרמנית, כשם שלמד קודם אנגלית ועברית! באחד הימים ביקש מחמוד להוציא לעצמו ולאשתו פספורט. טיפ. הפספורט שלו ניתן מידי. לא כן הפספורט של אשתו. הפקידים במשרד הפנים לא התעניינו במעשי הפקידים במשרד הדתות. בשבילם היתה מרתה עדיין טובה. הסברותיו של מחמוד הועילו רק בכיוון ההפוך. הן גירו את סקרנותם של הפקידים.

עשיתי מה שאמרו לי"

התוצאה היתה מובנת מאלה: שני שוטרים הופיעו בביתה של מרתה, הזמינו אותה ואת בעלה למשטרה. שם נפתח נגדה חק על מסירת פרטים כוזבים לרבות בשעת הגט המדומה. המשטרה ערכה חיפוש בביתה, החרימה את כל תעודותיה. השוטרים לא התיחסו באהדה רבה לנוצריה שהפכה מוסל-מית. סיפרה מרתה: "הקצין צעק עלי — את כבר ערבי? יש לך כבר ערבי קטן בבטן? בכיתי. אמרתי לו — האם איני בן-אדם כמוך? למה אתה מרע לי? אז הוא הציע לי סוכריות, וכשרכבתי לקחת אותן לגלגל — מה, יש לך רמאדן היום?" בינתיים נולד "הערבי הקטן בבטן", נקרא ריאד אבו-שגב. אמו הניקה אותו שעה שישבה על ספסל הנאשמים בבית משפט השלום בחיפה, סיפרה לשופט את כל קורותיה. "עשיתי מה שאמרו לי לעשות. לא היתה לי ברירה אחרת!" השופט העי-ביר את דינה לבית המשפט המחוזי.

שעה שתיכחה למשפחה, קיבלה מרתה השבוע מברק מ-מינכן. אמה נפגעה בשבץ-לב, תחזיר את נפשה לבורא. לדברי הרופאים, עוד לפני חג המולד. מרתה עצמה ישבה ליד חלון חדרה, המשיק על המפרץ ההיסטורי של עכו, לא בכחה אפילו. ב-22 שנות חייה כבר קרה לה כל כך הרבה, ששוב לא היה דבר שיכול לסחוט דמעות מעיניה. ואחרי הכל, היה לה רכוש אחד: אהבת בעלה הצעיר והידידותי, ובנה ריאד.

המחשבה, גם התאים במיוחד לרוח של דור שלא הראה מעולם כשרון בולט או נטייה בולטת לשטחים עיוניים מופשטים. משה דיין הוא אחד הבולטים בין מנהיגים אלה. הוא תופס בחוג קטן זה מקום משלו. אין הוא מגיע לגדולתו ההומאנית של שמעון אבידן, לעמקותו הרעיונית של יגאל אלון, אך הוא עולה על שניהם בהעזתו הקיצונית. אמר בשעתו איש פלמ"ח: "הראש של יגאל (אלון), הלב של שמעון (אבידן) והדם של משה (דיין) היו יוצרים יחד מנהיג אידיאלי. לו היה משה איש מפ"ם ויגאל איש מפא"י, לא היה פירוק הפלמ"ח עובר בקטש...". **מפלגה בלתי-רשמית.** ככל מנהיג צעיר נתקל דיין במציאות הארץ, בעובדה שבעיותיה היסודיות לא נפתרו. ככל מנהיג צעיר חפץ פתרון ברור וחד-משמעי. משך זמן מה שיחק עם הרעיון לעבור למדיניות-החוק, ולפני שנתיים אף נפוצו שמועות שחוגים מסוימים לקחוהו בחשבון כ"כשר-חוק אפסרי. אולם הדיפלומטיה לא נראתה לו מעולם חשובה ביותר. הוא השתתף בשיחות יודוס, שוחח כמה פעמים בחשאי עם המלך עבדאללה, גויס לאו"ם אחרי מעשה קיבאי. אך כמו דוד בן-גוריון,

הגשם הסמיך הפך את סימטאות השוק העתיק של עכו לשלוליות של בוך. מאחת השלוליות האלה הסתעף מעבר צר וחשוך, שהוביל לבית-ערבי ישר. המדרגות היו משופשפות ותסורות מעקה. בקומה השלישית, בין חצית-ריכטר לידים ערביים שצרחו בקולי קולות, עמדה אשה. היא דיברה ערבית ויכלה להיות ערבית טיפוסית — לולא פניה, שהעידו עליה כאלף תעודות לידה שהיא גרמניה נוצרית.

דרכה של מרתה אבו-שגב לביתה בעכו העתיקה היתה ארוכה ומייגעת. היא יכלה לשמש חומר גלם מצויין לסופר מחונן — לולא היתה זאת דרך כה רגילה במאה ה-20.

חיים חדשים

הדרך התחילה לפני 22 שנה, בפראג. מרתה ארנסטופול היתה בתו של גרמני עני מארץ הסודטים, שעבר ברפת. כשמה, השאיר אשה, בן ושתי בנות. היטלר נכנס לארץ, המשפחה הגרמנית חדלה להיות בת מיעוט מקופה והפכה חלק של העם השליט. כחודש עבור האושר לבש את מדי צבא הרייך. אולם האושר לא האריך ימים. הפיהרר איבד את עצמו לדעת. הבן הבכור נפל בשבי האמריקאים שחררו לציכוסלור בקיה, ומאו נעלמו עקבותיו כליל. אם נהרג על ידי הצ'כים, או מת במחנה עבודה סובייטי, אין איש יודע. למשפחה לא ניתן זמן רב להרהר בדבר. הצ'כים העמיסו אותה על רכבת, גרשו אותה לגרמניה, שם הצטרפה למחנה הגדול של מיליוני הפליטים חסרי-הבית שאכלו את הדיסה אשר הפיהרר ביטל. מרתה היתה בת 14 כשפגש בה גורל זה. אחרי שנתיים של קיום עלוב במחנות עלובים עוד יותר, פגשה ביהודי צעיר בשם ריכטר. בלילות אהבה, הראשונה לנצרה המקופחת, דיבר על ארץ חמה ויפה בה אפשר יהיה להתחיל בחיים מחדש. מרתה התלהבה. ברחה מן הבית, נסעה עמו לארץ ישראל.

"הירש, יהודיה, נשואה"

בארץ געשה המלחמה, יהודים היו רצויים. כדי להקל על הפרוצדורה יצא ריכטר לחברתו למסור שם כוזב, לאומיות כוזבת, מצב משפחתי כוזב. בתעודת הוזהו נרשם: מרתה הירש, יהודיה, נשואה.

אולם הנישואין ללא טכס לא עמדו בפני השמש הישראלית הלוהטת. הוזג השתקע בעכו, נולד לו בן שמת כעבור שנה. השנים החליטו להפריד.

לא עבר זמן רב, ומרתה הכירה לבסוף את בחיר לבח האמיתי. היה זה בחור ערבי צעיר, או בן 21. שישב בחנות זעירה לגלנטריה באחת מסימטאות השוק. החנות היתה שייכת לאביו ולאחיו הנושאים.

האהבה בין הגרמניה החניינית ומחמוד אבו-שגב האהוד היתה מיידית. היה ברור לשניהם שעליהם להתחתן. אך אין עושים זאת בארץ בה קיים חוק נישואין ערבי?

הדרך הפשוטה היתה לנסות את הרישום. אך זו היתה דרך מסוכנת. ריכטר, שביקש לעזור לחברתו לשעבר, הציע פתרון אחר: להכיר בעובדות, ללכת לרבות ולתתגרש.

כך מצאה מרתה את עצמה באחד הימים מול רב ארוך זקן, ליד עדים שהעידו שהם מכירים את התנן והכלה. היא אישרה ששמה מרתה הירש, שהיא נשואה לריכטר, שהיא יהודיה ושי-היא רוצה להתגרש. הרב נתן את הגט.

אולם כעבור כמה חודשים נתברר שאין זה מספיק. על מרתה היה להמיר את דתה, תהיה כאשר תהיה, ולהיות למוסל-מית כדי להינשא לבעלה לפי דין מוחמד וחוק ישראל. לשם כך היה צורך באישור משרד הדתות. בצדק חשבו השניים שהפקידים היהודים יתרגזו אם ישמעו כי יהודיה רוצה להמיר את דתה. הם החליטו, איפוא, להורות על האמת הנוצרית.

בסריבה משפחתית. תעודה קרועה

היו דרושים ארבעה חודשים כדי לשכנע את הפקידים ש-אמנם מרתה נוצרית היא — דבר שהיה ברור לכל אדם שראה את פניה. תעודת-הלידה שלה נקרעה פעם על ידי ריכטר בשעת מריבה משפחתית. שום תעודה אחרת לא היתה. לבסוף נמצאה תמונה של מרתה הקטנה עומדת ליד צלב. זה הועיל.

(המשך תעמוד 7)

בשלילה * אהב לספר על רגע קריטי בו היתה חזיתו ליד לוד חשופה מבלי שנשארי לו רורבות, שעה שהגיעו ידיעות על התקפת הלגיון. "התכוונתי לצאת בעצמי למעור" כה בראש עובדי המטה שלי. אך לפתע ראיתי ענן של אבק. היה זה משה וגדודו, שחזרו ממפעלה קשה בחזית הדרום. מבלי לאבד רגע, מאובקים ומלוכלכים כפי שהיו, נכנסו מיד לחזית החדשה."

לו היה איש מפ"ם... הנוער העברי הוציא מתוכו מנהיגים מעטים. הוא תמיד הצטיין יותר במילוי פקודות מאשר בקביעת קו. כמעט כל המנהיגים הצעירים שישנם התגבשו דחאק בשטח הצבאי — אולי מפני שהיה זה השטח היחיד בו הטילו האבות את האחריות, מחוסר ברירה, על אנשים צעירים. השטח הצבאי, פו שולט המעשה על

* בשנים האחרונות, אחרי ששדה כבר "התפורר", היה דיין מראה לו סימנים קטנים של תשומת-לב וחיבה, שולח לו מדי פעם תמונה ישנה של פעולתם המשותפת או כבש מאיזור הדקום.

בנייר ייבוא, יהיה מחירו של טון נייר עתון גבוה ב־100 ל"מ מהמחיר הנוכחי. מחיר זה הוא מדאיג במיוחד, נוכח ה"עובדה" שהמפעל יהיה ספק יחיד לנייר אם הממשלה תבטל את הפיקוח על הנייר, כפי תוכניתה. במקרה זה יהיה המפעל בעל זכות יחיד, יכתוב את תנאיו ואת מחירו לשוק הנייר הרעב בארץ.

באפשרות זו כבר חשו כמה צרכני נייר גדולים: כמעט כל העיתונים היומיים יצאו בהלל ושבח למפעל החדש, פיארו את כתבו תיהם בגלופות גדולות. הגדיל לעשות מעריב, שהודרו לשרת את המפעל החדש על ידי תוספת מיוחדת של שני עמודים, פרסומת למפעל, הכתובים וערוכים בידי מערכת ה"עתון. למרות כל השאלות, לא נודע על איה נייר נדפסה תוספת מיוחדת זו.

הנתמה היחידה האפשרית: אם יצליחו ל"גדל בארץ צמחים מכילי-תאית, כחומר-גלם לייצור הנייר, ייתכן שחשבון יקר זה יתחמם במקצת. התקווה הממשית ביותר הוא צמח היונקים שלגידולו נעשים נסיונות-של-משמש בנגב (העולם הזה 843). אך אחד ממהיבוי המפער כל היה, השבוע, אופטימי מדי. אמר הוא, כשנשאל על אפשרות זו: "אולי יפיקו נייר מחמרים מקומיים בעוד 5 שנים והלחאי בעוד 10 שנים."

עתונות

כתובת בלתי-ידועה

"ידוע לכבודו שעורכי השבועון העולם הזה, מר אורי אבנרי ומר שלום כהן, הודו קפו בליה בתל-אביב. לראשון נשברו אצי בעות ונגרמו חבלות בגופו, השני הובל במעב רציני לבית החולים. עד היום לא שמעתי כי האשמים נתפסו.

לאור העובדה כי לפנינו תופעה חמורה של שימוש בסרור נגד עורכי עתון, העלוי לה לפגוע בחופש הביטוי במדינה, אבקש את כבוד השר לענות מעל במת הכנסת: האם נעשתה חקירה נמרצת לגילוי האשמים, ומהן מסקנותיה?"

שאלתא זו של ח"כ הצ"ח הצעיר שלום זיסמן לשר המשטרה בכור שיטתית היתה ההגבה הראשונה על במת הכנסת להתנפי לות המחנות. התשובה היתה ברורה: ה"נהלה חקירה, אך שום אשמים לא נתגלו.

הביע השבוע את דעתו יחזקאל סחר, המפקח הכללי בממשלת ישראל, ש"ראל, שלקח בעצמו חלק פעיל בהמרצת ה"

ממשלה לעשות בדי להבטיח את הבאתם ליד של האשמים ואת מניעתן בעתיד של תקי"רות דומות?"

השוק השחור

20 דקות מלחמה בספרות

בשעה 10.40 מדי בוקר יוצאים תלמידי גימנסיה הרצליה להפסקה של 20 רגע. הם פונים לשדרות רוטשילד, שם מחכים להם כבר הקווסקים ומוכרי הכעכים, שאצלם יש לרוב התלמידים חשבון קבוע.

בזמן האחרון השתנה המנהג במקצת, ל"פחות אצל תלמידי השמינית. הם עוברים על פני הקווסקים בחפזן, נכנסים לשדרה עצמה. כעבור כמה רגעים נשמעות צעקות בעברית ואידיש, צחוק ושריקות, וקבוצות של אנשים נושאי חיקי עור עוברים את ה"מקום בהתמרמרות: "לא נותנים לנו לחיות! לכו לאמא! מה אתם עושים כאן?"

קאסא, בריק, שרום. מזה זמן רב הבחינו התלמידים, בשעת שתיית המיץ ו"אכילת הכעכים, בקבוצות אנשים מבוגרים שהלכו אנה ואנה בשדרה, שוחחו ביניהם באידיש שוטפת. "זהו השוק השחור!" אמר אחד מהחברים. "וכך הוא נראה?" התפלל השני, "חשבתי שהוא צריך להיות באמת שחור"

הילדים נכנסו לשדרה, התישבו על אחד הספסלים, שוחחו על שיעוריהם והאזינו תוך כדי כך לשיחות מסביב. לא היתה זו אידיש רגילה. מפעם לפעם נשמעו המלים קאסא, בריק, שרום. הילדים למדו לפענח את השפה המסתורית. אחרי כמה שבועות הבינו ש"קאסא פירושו קופה, בריק פירושו מבקש ושרוס מסתכם ב־100 מטבעות זהב.

הם רצו לראות גם את הזהב בעיניהם, אך לא הצליחו. בבורסה הבלתי-רשמית נקבעו הקניות והמכירות בעל פה. הסחורה עצמה נמסרה במקומות אחרים. היכן? לא היה להם כל מושג.

כאן לא חול-י! בשיבת הכתה הוח"לס פה אחד: לפרו את הבורסה! בהפסקה הקרובה ביותר יצאה כל הכתה לשדרות רוטשילד, הקיפה את הבורסה בצעקות: "לכו לעבוד!" "כאן לא חוץ לארץ!" תגור בת הבורסה לא היתה מבוהלת ביותר. מחיר המניות לא התמוטט. במקום זאת קבלו ה"תלמידים תשובות ניצחות: "לכו ללמוד אלף-בית!" "אם לא תסתלקו, נגיש תלונה להנהלת בית הספר!" אחרים הבטיחו להביא למחרת את בניהם, כדי לערוך קרב של ממש

ליוצקי, איש ישראלה:

"היום הוא ה'14' מציאתנו מטאגיר חזרה הביתה. רצינו להגיע לסאוטה בשעות הצהר"ים ושם לפגוש את האנייה ירושלים, אך נשבה רוח חזקה מולנו ולא יכולנו להתקדם. אחרי נסיעה של למעלה מ־12 שעות הגענו בעזרת המנוע לסאוטה שעתיים לפני הפגלת האנייה.

את סאוטה עזבנו יומיים אחרי כן כשהרוח פסקה לגמרי ומצב הים היה בסדר. אך זה לא ארך זמן רב: רוח נגדית דן חזקה החלה נושבת נגדנו, במשך 4 ימים היה עלינו ל"התקדם רק בעזרת המנוע. ביום הרביעי בחצות החלה סערה חזקה. שינינו את הכיוון ונכנסנו לאחד המפרצים באי מיוקרה ה"מפורסם.

למפרץ הגענו בבוקר וחיפשנו מקום עגינה. המים היו שקופים ואפשר היה לראות לעומק רב, וכך אנחנו מתקדמים לאט לחוף ופתאום — טראח! עלינו על גבעת חול תת־מימית והסירה נשכבה על הצד השני ואי אפשר היה לזוז לא קדימה ולא אחורה. אומנם היה קצת קר אך אני ויורם קפצנו מיד למים ובכל תחבולות הימאות הידועות לנו הצלחנו להוריד אותה מהשירטון אחרי

הסברנו לאנשי העיר מי ומה אנחנו.

אחרי כמה קלקולים נוספים, הצלחנו לה"התניע את המנוע ואנו ממשיכים למסירה. נקווה שהפעם זה ילך בסדר."

ספרות

מי ומי בגרפומניה

השבוע שוב הצדיק, לדעת רבים, יעקב דוד אברמסקי את התואר שהעניק לו פעם איש הנה, ר' בנימין: פגע רע. הרבים היו 160 סופרים ועורכים שנכללו ברשימה כל־ארצית של הגרפומנים החיים בישראל, שהודפסה על 12 עמודי סטנסיל והופצה על־ידי אבי רמסקי למעוניינים (בעיקר: אישי הספרות הכלולים ברשימת הגנועים בכתבונת).

אברמסקי, המוחזק בקי בספרות העברית, והידוע במסותיו הספרותיות וכמתרגם ל"מוטד ביאליק הבררן, לא נטל על עצמו את עול הביקורת ללא הכנה מוקדמת. הכנה זאת התבטאה ב־500 כרכי הספרות אותם הוא קורא, בממוצע, לשנה ואלפי כתבי העת והספרים העוברים דרך ידיו כממין ספרים בספרייה האוניברסיטאית בירושלים.

"שום דבר לא קרה, רק מכים כמה עיתונאים!"
— מהו המסקנות?"

השער הרחב. למעשה מוחזקים רק חיים (יעיש) הזו ושי" (הכנסת כלה) עגנון כיוצרים של ממש. אברמסקי מקיף את רוב אישי הספרות העברית החיים בשלוש מחל"קות — מאלה "המרוצים בכמותם והמעוטים באכותם" כציר ישראל במוסד, ד"ר שמר אל (רשמי מטע) אליאז, ויהושע (עיר קסר) מה) בריוסף, עורכו הספרותי של הארץ, ד"ר יעקב (סו"ש) הורוביץ, דרך "גריפומ" נים לעת מצוא, עלים סופרים ועתים גרפומ"נים" כשרה-החיות, ההיסטוריון ברציון (מקורות לתולדות ישראל) דיגור דוד (ב) יער בחורה) שמעוני ועד לאריות בחבורה, "שהיו פעם יוצרים, הפכו כעת לגרפומנים": החמישייה אורי צבי גרינברג, יעקב (פאת שדה) פיכמן, פרופסור יוסף קלאוזנר, אבר"הם שלונסקי וולמן שניאור.

כמובן שאין זה הכל. מצטער אברמסקי בעצמו, במבואו: "זה השער גרפומנים יכר או בו והוא גדול ורחב ידיים, אבל אינו גדול כגודל הגרפומנים הפרים ורבים ותמלא ה"ארץ אותם". בכל זאת מצליחה הרשימה לא דלג על רוב אנשי הספרות הצעירה משלמה (שלושה חצים) טנאי ועד לפזמונאי חיים חפר.

הרשימה גם אינה נושאת פנים. לא איש הסור השביעי נתן אלתרמן ולא הביגורף של דוד בן-גוריון, ברכה (אחד ודורו) חבס, אשת ציר ישראל בבוימה, נעדרים. ליתר שלמות מציין אברמסקי: "אין משוא פנים,

(*) שם העט בו הוא חותם על טור שבועי של ביקורת, ראשי-תיבות של משמע ושומע.

הארץ

ברדיו: 9.05 משירי משה וילנסקי...
בניצוחו של המקבר (הארץ).
יגאל סימון, תל-אביב

מחול המתים.
בחור בן 27 מזמין כל אדם, או חיה להתכתב (מכתבים לרתי בהעולם הזה) ברוך ראובן, חולון
החיה שבאדם, מה?

40 דקות של עבודה קשה. למולנו, לא קרה כלום לסירה.

צינור התפוצץ. מעברו השני של ה"מפרץ גילינו כפר קטן. הגענו אליו אחרי שעה ומצאנו מקום-עגינה נהדר. עמדנו פה כיומיים. כשפסקה הרוח הצטינו בדלק ויצאנו לדרך. מזג האוויר היה נוח, הכל הלך למישרין ומצב הרוח היה מצוין.

4" בבוקר חל שינוי לרעה במזל: אחד מצינורות הדלק התפוצץ. חכינו לאור היום ואז, בעזרת המפרשים, עשינו דרכנו לכיוון האי מינורקה, 30 מיל מזרחה ממיוקרה. ה"רוח היתה נוחה ובמהירות לא גדולה, אחרי 10 שעות. נכנסנו לתוך הנמל ונקשרנו ל"רציף. יורם הלך מיד העירה לתקן את הצני"נור, ובאותו לילה בשעה 10 יצאנו לדרך שוב.

בלבדים פרצה סערה חזקה שעוד לא היתה לנו כמות במשך כל הנסיעה. התקדמנו לאט וגלים ענקיים שוטפים אותנו מדי פעם.

בין שני איים. אחרי יומיים כאלה ראינו את חוף סרדיניה ובערך בחצות היינו קרובים לחוף. הגלים היו ענקיים והיתה סכנה לגשת לחוף, אך מצאנו מחסה בין שני איים קטנים שליד החוף. נכנסנו ביניהם, ה"רוח נחלשה קצת והגלים כמעט שפסקו. ופתאום — אנחנו על סלע והמנוע כבה. תארי לכם את ההרגשה, באמצע הלילה. אך הרוח החזקה דחפה אותנו ואחרי 3 דקות צפנו שוב ונשכחנו עם הרוח.

נסינו להפעיל את המנוע שוב אך צינור דלק שני נשבר. השלכנו עוגן ואת שארית הלילה הווינו למחרת בלינו בסלסולים בין שני האיים הקטנים וחכינו לרוח שתשנה את כיוונה.

אחרי לילה שני בלי שינה, שינתה הרוח את כיוונה ורוח קלילה הובילה אותנו לעיר על אחד האיים. נכנסנו לתוך הנמל והתקשרנו לרציף.

לא עברו רגעים מספר, וכל העיר היתה על ידנו. ברגעים כאלה לא שכחנו, כמובן, את הציונות, הנפנו דגל גדול על התורן ו"

תלמידי "הרצליה" בפעולה בשדרות רוטשילד *

ככה הוא נראה?

עם המתפללים.

"המשטרה ניסתה לפור אותם, אך לא הצליחה", אמר אחד מהתלמידים, בחור גבוה בעל בלורית פרועה. "הם אומרים שהם רק מטיילים. אין חוק נגד טיולים בשדרה".

"ואנחנו חושבים", התערב שני, בעל התחלה צנועה של שפם, "שהאזרחים צריכים לפור אותם, אם המשטרה חסרת אונים!"

הישיב הממשי היחיד עד כה: בשעה 10.40 בכל בוקר מכריז על הפסקה לא רק הפעמון הישן של הגימנסיה הרצליה — כי אותה שעה שובתה ל־20 רגע גם בורסת הזהב בשדרות רוטשילד.

מסע ישראלה

הציונות לא נשכחה

במכתב מפורט שהגיע השבוע סיפר שלמה

* האצבעות שייכות לספר שונא צילום.

נעלמו גם הקטעים בהם יורד הרסטוד עד לדרגת מחור על הפתחים.

על כוכבים וסרטים

חשובה סטירת לאלה המתגעגעים באנחה לשנות העשרים הסוערות, נותן ג'ון קלי ב־סרטו **שיר אשיר בגשם**, אודות הוליבוד לפני תקופת הסרט הקולני.

הכוכבים הנערצים היו משתמשים או ב־טלפונים מוזהבים, מפיצים על עצמם אגדות מוזרות, מנהלים בפומבי עסקי אהבים שהיו קוראים להם בשם הקלאסי שלא השתנה מ־אז, "רק ידירות". הכוכב היה חלף. הצופים היו מסתכלים בדמעות התרגשות בסרט ה־אילם בו מנסק בשיטיות הגבור את ידה

חשפנית לילי סן-סיר

"כיום מכירים אותה יותר ממני!"

של היפהפיה עד הכתף, נופל על ברכיו, סופק כפיים, פוער את פיו, ואז באה כתובת על המסך: "אני אוהב אותך".

לינה לאמוס (ג'ין האגן) היא שחקנית איל־מת בלונדית בעלת מוח ציפור, וקול כרו־כיה, המופיעה בקביעות בסרטים עם דון (ג'ין קלי). הם נעצרים מאד על ידי הקהל, מופיעים כונו נאהבים בכל מקום. דון שוא אותה, אולם מה לא יעשה למען פרוסת לחם? הוא מיכן להסתכן, לזרוק את הלחם כשהוא פוגש בנערית מקהלה קטנה יחפזה בשם קאטי (דבי ריינולדס) המלגלגת עליו בתחילה, כדי ליפול בסוף בורעויותיו. הוא נוכח, אחרי שהיא הטיחה עוגת קרם בפרצוף של לינה, שהוא באמת איננו שחקן גדול מאד. בביוק או מחליט הבוס של אולפון ל־לכת עקבות הסרט המדבר, לשתף את לינה ודון. קולו של דון הוא נעים, של לינה צר־חני. הם מוצאים פתרון, מקליטים את קולה הרך של קאטי, מדביקים אותו לשפתיה ה־מאולפות של לינה.

הסרט מצליח, ואחרי כמה תככים בלתי נסבלים מצד לינה, מגלים דון, חברו פטר (דונלד אוקונור) והבוס לקהל את זהות בעלת הקול.

יש בסרט מצבים מעוררי גיחוך, בעיקר התבלבשות המזוהות של התקופה הנראות כבדיחות. דבי ריינולדס היא מתוקה מדי בש־ביל תפקידה אותו היא מקבלת ברצינות איר־מה. ריקודיו של ג'ין קלי גמישים־הגוף, הם מלאי דמיון ויפים, כרגיל.

קץ אחד של אושר
הזמן הכחול
יפהפיות הלילה

הוליבוד

מלכת הסמריטיות

"כל אמריקה מכירה את אשתי יותר מ־מי", טען בבית המשפט פול ולנטין, בעלה הרביעי ולא־האחרון של לילי סן־סיר. השופט הסתיר חיוך מאחורי כף ידו, שאל באדיבות את הגברת אם יש לה מה לומר. הגברת ה־אשימה במומחיות, אותה קבלה בשלושת נשואיה הקודמים, את בעלה באכזריות רב־חנית, קיבלה את הגט.

לילי סן־סיר היתה משך שנים המלכה ה־בלתי־מעוררת של הסמריטיות. פרט ל־פנים יפים ועינים ירוקות אלכסוניות, ה־מוזכרות במידה מרובה את פניה של אוה גרדנר, הצטיינה לילי בגוף חטוב להפליא, אותו היתה נוהגת לחשוף לראותה כל ערב במועדון מוקמבו. היא היתה מתקלפת, לאט לאט מבגדיה, נשארת בסליף דק עשוי ני־לון מצבע העור, נכנסת באיטיות לתוך א־ב־בט מלא בועות סבון מקציפות, מתרחצת לאט, קמה לאט, יוצאת בנענוע איטי של כל אברי גופה אל מאחורי הקלעים, כשהיא מש־אירה אחריה גברים מריצים, וגושים חורקות שיניים.

ההצהרה כולה נעשתה מבלי שלילי תפצה את פיה החושני. תמונותיה היו מופצות ב־רבות טפסים בין חיילי הצבא האמריקאי. לילי כונתה על ידם כ־נערה גלוית לב ב־יותר. הלב, במקרה זה, לא היה ביטוי פיזי בלבד.

היא לא רצתה להסתפק בתואר מלכת ה־סמריטיות, החליטה להעביר את מיניותה גם לסרטים, להכות מכה ניצחת בלונדית אחרת בשם מרילין מונרו בשטח שלה. סרטה הראשון היה בנו של סינדר, בו היא מופיעה כיפהפיה מזרחית שקופת־מכנסיים, סובלת מפעם לפעם בברכה מבושמת.

כשנשאלה אם היא סבורה שמרילין היא יריבה קשה, השיבה בבטחון: "ששויות! היא רק חובבת".

סרטים

הגברת התחלחלה

כשקראה אשתי של המוציא־לאור דובליי את כתב היד של האחות קארי, ספרו הנועז של תיאודור (טרנדיה אמריקאית) דרייזר, בסוף המאה הקודמת, הזדעזעה. באמצעים שונים, הכריחה את בעלה לא להוציא לאור את הספר, שמהדורתו הראשונה נגנזה לח־לוטין.

חברות הסרטים התעניינו מפעם לפעם בספר, אולם נאלצו לקבל את החוט של הצנזורה האמריקאית שטענה שלא יתכן להעלות על הבד קורות אשה בלתי מוסרית, הנתמכת בכספי מאהביה. פרט לכך הוכר הנושא כ־"עגום מדי" בשביל הצלחה קופתית. חברת ר. ק. א. קנתה את זכויות ההסרטה מ־רייזר בשנת 1940, אולם לא הסריטה אותו. אחרי הצלחת ספרו האחר של דרייזר, טרנדיה אמריקאית שתורגם ללשון הסרט, למקום תחת השם, קנתה פרונט את זכויות ההסרטה.

הגיסרה הפילמאית, בשם העלמה קארי, עובדה וצומחה במידה ניכרת על ידי הבמאי חיליאם ווילר. האיורים הם בדרך כלל נאי־מנים לסיפורו של דרייזר אודות קארי מיבר (בינפר ג'ונס), קרתנית קטנה חמגיעה ב־1898 לשיקגו, מסתככת עם שני גברים: צ'ארלס דרואה (אדי אלברט), סוכן־נוסע קר־לני וטוב לב, אתו היא חיה, וג'ורג' הרסטוד, מנהל מסעדה מצליח העווב למענה את מש־פחתו ועבודתה, מסיים את חייו כיחפן ומת־אבד.

הסרט הצליח לתפוס את הכוח האמוציו־נאלי בספרו של דרייזר. ג'ינפר ג'ונס קארי, כאילו חרגה מדפי הספר: אוהבת חיים ותע־נוגות, אולם פקחית ובעלת מעוף יותר משני הגברים שבחיה הנעשים קטנים מדי בש־בילה. לורנס אוליבייה משחק ברגש עצור את תפקידו המסובך של הרסטוד.

בתהליך תרגומו לבד איבד הספר לא רק את האחות שבו, אלא גם חלק מן הנאטורליזם והבעיות הסוציאלוגיות שבו. התאבדותו של הרסטוד כמעט אינה נזכרת בסרט. כך הש־מיטו קטע חזק מן הספר בו מופיע הרסטוד הרעב כמפיר שביתה בשביתת חשמליות.

* האמנות השמינית, המתבססת בהסרה שיטתית של הלבוש, תוך הצגה, עד למיני־מוט המותר לפי החוק.

תושבי מעבדות תלפיות ומקור־חיים, יוצאי חמן, עיראק וצפון אפריקה. שעה שהחורף הקר ביותר זה 22 שנה פקד את הבירה יכלו ותיקי ירושלים לנקוט ב־אמצעי מגן מתאימים: הסקה מרכזית או תנורי נפט וחשמל בשעות היום, בקבוק גומי ממולא מים חמים בשעות הלילה. אפשרויות אלה לא היו מצויות ביד תושבי מעבדות הפחונים. לעומת זאת זכרו אמצעי־מגן לילי מקובל מאד בארצות מוצאם, בהן שכיח ל־מדי חורף קר ומרעיד עצמות כזה השורר השנה בארץ.

הבדלי חיסון. אנשי תימן נהגו (ונוה) גים עד היום) להתכנס בין מצעיהם החרשים כשאל גופם צמוד נאד עור ממולא מים חמים, הנוסח המזרחי של בקבוק הגומי ה־מחמם. הם לא התפלאו כלל, בהגיעם ארצה, לשמוע על נהג לומה בין אנשי צפון־אפריקה ועיראק. הם גם לא התפלאו על כך שהם, כשאר יוצאי ארצות המזרח, שכחו בשעת עלייתם המבוהלת את נאדיות העור הקטנים מאחוריהם, כשם שהותירו מאחוריהם נכ־סימ חשבים ויקרים יותר.

אלפי תושבי הפחונים שרעדו בלילה על מיטותיהם יגעו ומצאו, הבינו כי מה שעשה נאד העור (הלא־מציוי) יעשה גם הבקבוק (המציוי). התוצאה המיידית היתה ביקוש לאלפי בקבוקים מאת הבקבוקנים שנהגו ל־סור למעבדות מתוך חקיה לקנות בקבוקים משומשים.

קוני הבקבוקים, שהפכו למוכרי בקבוקים, עמדו מייד על הנעשה, העלו, בוריוזות מס־חריט למופת, את מחיר הבקבוק הטוב לחימום־עצמות משבעים וחמש פרוטה הבק־בוק למאה פרוטה. עם המשכת הביקוש נמ־צאו גם כאלה שגבו מאה עשרים וחמש פרוטה לבקבוק. כי הצא לבקבוקים ויקום מתחדש בתלפיות ובמקור־חיים לעתים תכר־פות. אין לשכוח כי חיסונו של בקבוק נזכית מפני מים חמים אינו דומה לזה של נאד עור.

הווי

רע במיעוטו

בתלאביב הביעה מערכת במחנה־גנ"ע את צערה על אי־התפסת רשימתו של אחד הקוראים שלדבריו "העיקר... לראות פעם

אפילו נשיא בעמו לא הוצאתי מן הכלל". הכוונה: יצחק בן־צבי, שוכה השבוע בפרס ביאליק, עבור ספרו האחרון, נידחי ישראל. **אתה בעצמך...** התגובות הראשונות לא אחרו לבוא. אחד מנפגעי הרשימה שיגר לאברמסקי אגרת בת המש מלים: "אתה בעצמך גרפומן, נבל ואידיוט". אברמסקי, בעל חוש ההומור, הציע לשלוח לשגר א־ליו גם את תמונתו ואז יכללנה באלבום הכל־אנשי של הגרפומנים. למעשה, תוכניותיו של ממין הספרים ה־מבקר רציניות יותר: מלבד הבטחה כי "ה־מהדורות הבאות תהיינה מושלמות ומתוק־נות", החליט אברמסקי להכין ילקוט קטנים נבחרים מכתבי אישי הספרות שזכו להיכלל ברשימה. הילקוט ישמש, כמובן, להוכחת דקת הכללתם ברשימה הכל־ארצית של הגרפומנים החיים בישראל.

נוער

האמת על שמחי

לא היתה זאת פעולה פוליטית, וגם לא מחתרת חדשה שמטרתה לכפות חיוך על פיות המבוגרים. הפרצופים שכיסו כל קיר בצפון תלאביב לא היה להם שום דבר מ־שותף עם כרוי ה־"ריקנר" לשעבר והמילה "שמחי" לא היתה סיסמא־סתרים.

שמחי חי וקיים. בבוקר בהיר אחד נכנס למערכת, ביקש ראיון עם העורך, בעניין חשוב ודחוף. כשנתקבל, הוציא את גליון העולם הזה (841), בו התנוסס הציור, כש־תחתיו הכתובת: "מיהו? מהו?"

"זה אני!" הכריז בחיוך רחב. "שמחי עמ־נואל שמחי. כל מה שכתוב זה בלוף. אין שום מחתרת. העניין הוא פשוט. רבתי עם חברים שלומדים אתי באותה כיתה והם הח־ליטו להתנקם בי. שיצירו אותי בכל העיר איכפת לי!"

בחיוכו שהוצנח על כל הקירות, סיפר שמחי, ילד שמנמן וטוב־לב שעבר בינתיים ללמוד בבית הספר המקצועי שבח: הוא הגיע ארצה, עם אביו וסבתו, לפני 4 שנים. בינתיים למד לדבר עברית שוטפת ונזכר ברוסית, בה דיבר בבסארביה, רק בשיחות עם סבתו.

כהבהיק נורת־המגנונים של צלם העולם הזה, ביקש שמחי: "צלמו את הציירים,

עמנואל שמחי ורמותו בציור

"זה דומה להם יותר מאשר לי!"

את שמי בפוסט, ינחמה אותו במקום זאת עליידי התפסת שמי בלבד, באותיות בולטות.

אנציקלופדיה שיטתית

בבית־השיטה הדפים העלון המקומי הגד־רות חדשות למונחים מקובלים במשך: אר־פה — בעל מקצוע המכנים ומוציא בצק מ־התנור; סוף — מלה שאינה מופיעה אלא בתוספת המלה אין.

בשל מסדר

בתלאביב ניסה תלמיד גימנסיה הרצליה להסיר את כובעו שנחלה במסמר חומת־האבנים המקיפה את הגימנסיה, הפיל שלא במתכוון קטע שלם של החומה

שיתוף פעולה

בתלאביב הוזמנו חיילי חיל־ההנדסה הבריטי לשעבר לכנס הגיגי, מלבד את חברי היחידה, גם את חיילות חיל־הנשים "שחנו כשכנותנו וששיתפו עמנו פעולה".

אליעזר אפשטיין וצבי ליסר. בחיי שהציור דומה להם יותר מאשר לי!"

דרכי חיים

במקום נאד. בקבוק

בניגוד למקובל הפך החורף הקר לעונתם החמה של קוני הבקבוקים המושמשים ב־דרום ירושלים. ובניגוד למקובל שני התי־בטאה עונתם החמה של הבקבוקנים לא ב־קניית בקבוקים, כי אם בהיפוכה, מכירת בקבוקים.

סודה של הגאות הזכוכיתית לא היה טמון בהפעלה פתאומית של מזקקת ערק חשאית שרצתה לבקק את מוצרה הנוזל. הסוד לא היה טמון גם בהופעה הכמעט־קבועה, בין תושבי דרום ירושלים יוצאי ארצות המזרח והבלקן, של נזול־פלא נגד שינוק, שפעת, שיגרון או שלושתם יחד. סוד אמיתות ה־פתאומית של הבקבוקנים היה טמון במקום הרבה יותר קשה: עצמותיהם הקרות של

עד כמה מרה השיכה המרה?

השיכרות על בד הקולנוע בסרט "כופית חתרענה" רעל, כמו תפוחי אדמה.

רוצים לדעת משהו על אלכוהול, כשם שהם מתעניינים בעישון ובשאר הדברים השייכים, לפי הרגשתם, לעולמם של "הגדולים".

טעות היא, לדעתי, לתאר בפניהם את האלכוהול כהרה-אסון ולקשור אותו בדמיונם עם הפשע, הדלות והמלחמה. כל הדברים הללו מטילים אימה — אבל, עד כמה שיהיה הדבר מור, יש להם גם קסם מסוים. בכל חבורה גדולה של גווער, ימצאו אחדים שכבר ניסו את כוחם בשתייה ונוכחו שהשד אינו שחור כל כך כפי שמציירים אותו. בהשפעת תיאוריהם, יימשכו גם אחרים אחרי הפיתוי.

מה כדאי, אם כן, דומר להם?

יש להגיש להם את העובדות כמו שהן. ישנן חברות, שהשתייה היא נוהג מקובל בתוכן. אין בכך כל רע. אדם שייכנס לחברה כזאת ויצהיר שאינו שותה — וביחוד, אם יסתכל על השותים כעל עושים מעשה פשע — עלול לסבול מ"חרם" חברתי, ממש כמו זה שעלול לחול על השיכור בחברה המחרימה את השתייה. אין הכרח להכניס את הצעיר לתוך סבכים חברתיים מסוג זה. עליו לדעת בדיוק עד איזו מידה מוזק האלכוהול — ובאיזו מידה אין כל נזק. זוהי גם ההסברה היחידה שבכוחה באמת להועיל.

מהו, בעצם, הנזק שגורם האלכוהול לגוף?

האלכוהול, בהגיעו למערכת הדם, מתחמצן בקצב מהיר. רובו יוצא מהגוף על ידי הנשימה, חלקו דרך היותה או השתן. הכמות הגדולה ביותר של אלכוהול שאדם יכול לשאת תיעלם לחלוטין בגופו תוך 48 שעות.

האם הוא מסוגל לגרום למחלות כבדות?

חוקרים רבים סבורים שהאלכוהול מעודד את מחלת הסוכר. זוהי תיאוריה שלא הוכחה. הסיבה האמיתית למחלת הסוכר עדיין אינה ידועה. ברור שהכוהל, כמו כל מזון אחר, עלול להפוך בגוף לשומן, ובדרך זו להחליש את פעולת הכבד. אך התהליך הזה הולך ונעלם בקביעות לא נתגלה כל סימן אצל אנשים רבים השותים בקביעות לא נתגלה כל סימן של מחלת סוכר אפילו אחרי שנים רבות, בעוד שאחרים קיבלו את המחלה מבלי לשותות כלל.

ומה השפעת האלכוהול על הדב?

אינני מומחה למחלות לב, אבל המחקרים שלנו הוכיחו שלאלכוהול יש השפעה על החשת מרוץ הדם. במחלות לב מסוימות עלול דבר זה להועיל, אבל יש דרכים אחרות להחיש את מרוץ הדם, ואינני ממליץ כלל על דרך זו דווקא בדרך כלל, לא הייתי אומר שלשתיית אלכוהול בממדים רגילים ישנה השפעה כלשהי, לטובה או לרעה, על פעולת הלב. בגיל מאוחר, מעבר ל-50, הוא עלול למלא תפקיד חיובי.

מהו, אם כן, הנזק הממשי שנובע מן ה-

אלכוהול? הייתי אומר שהנזק המוכח היחיד הוא זה הנובע מן השיכרות וכל הכרוך בה. זהו מצב חברתי ירוד, לעתים קרובות הרס כלכלי, ולא פעם גורם ישיר למעשי-פשע ולתאונות דרכים קטלניות. שכרות יש לרפא בדרכים רפואיות מקובלות, אך שתייה שאינה הופכת לשיכרות איננה גורם

האם היית אומר, כתוצאה מכך, שהאלכוהול יכוד לשמש למטרה מועילה?

לא הייתי בוחר במלה "מועילה". נזק דוגמה: נניח שהאדם העומד לשמאלי הוא המנהל שלי. אני חושב שהוא מטומטם גמור והייתי רוצה לתת לו אחת בפרצוף ולהגיד לו שהוא חמור זקן. אולם למדתי לשלוט על דחפים מסוג זה ולא לתת להם להתפרץ. במקרה שאשתה כמות מספקת של משקה בעל חריפות ייעלמו מעצורי. הכוהל לא יועיל-או.

אך האם לא ייתכן גם ההיפך? האם האלכוהול לא ישיפע לטובה על אדם שהיה ביישן מדי, ויניע אותו להצטרף וזקחת חלק פעיל בחברה, בה נמנע עד כה מלהתבטא, בגלל ביישנותו?

ובכן, הנה דוגמה קלאסית: קלע מצויין העתיק את דירתו בגרמניה, בשנת 1888, לעיר אחרת. קלוב הקלעים של העיר החדשה הציע לחבר פון-מהי-שמו להראות את כוחו. הוא הצליח לקלוע בבוול 20 פעם ב-20 יריות. אנשי המועדון העמידו אותו בראש קבוצתם, בתחרות עם המועדון מן העיר הסמוכה. אולם בתחרות זו לא הצליח הקלע המהולל לקלוע בבוול יותר מ-12 פעם. מלא אכזבה מעצמו, ערך האיש אימון קטן מחוץ למיטתו הרשמי ושוב קלע 20 מתוך 20. אז הציע אחד מחברי המועדון: "הוא קצת חדש והוא מתרגש. ניתן לו לפני הסיבוב הבא לשותות משהו". התוצאה הייתה: במקום 12 מתוך 20, פגע האיש במטרה 17 פעם.

מהו ההסבר לכך?

הכוהל הוריד את מידת הדיוק שלו. את זמן התגובה שלו, את יציבות הראייה. הוא לא יכול היה להשיג את התוצאה המצויינת של 20 מתוך 20. אך מצד שני הוריד הכוהל גם את ביישנותו, פחדו, או כל מעצור אחר שהפריע לו בשעת התחרות, כך שלא ירד עד לתוצאה הנמוכה של 12. הכוהל כאילו שפר את כושרו, אך לאמיתו של דבר הפחית אותו. האם אפשר לקרוא לכך: "מועיל"? קשה לדעת. הכל תלוי באיש, בכמות ובנסיבות.

האם רצוי ששתיית האלכוהול תיאסר? האם יכולים אנו להתקיים בלעדיו?

על השאלה "אם רצוי" ישנו מספר אינסופי של תשובות, הכל לפי ההשקפה המוסרית. בעוד שהשקפות מסוימות טוענות ל"לא", מוחלט, הרי אחרות מאשרות את השימוש באלכוהול ואפילו מקדשות אותו בטכסים דתיים.

מהי דעתך האישית?

אין לי כל דעה בעניין זה, משום שאני סבור שהשאלה לגבי החברה שלנו, ובמאה שלנו, היא תיאורטית בלבד.

אתה מתכוון דומר שאין כל אפשרות להיפטר ממנו?

הייתי אומר שכיום לא ידועה לנו כל טכניקה יעילה שבעזרתה אפשר למנוע ברצינות את השימוש באלכוהול.

האם כדאי, לדעתך, להזהיר את בני הנעורים מלהתחיל בשתייה?

בישראל כמעט ואינה קיימת בעיה של שיכורים כרוניים, המסכנים את שדום הציבור ברוב ארצות הצפון והמערב. אולם גם בישראל, הארץ הקלאסית של היין, נוהגים רכבות לטעום בצורה פחות או יותר קבועה מן הטיפה המרה.

מה השפעת האלכוהול על גוף האדם? רוב התיאוריות על נושא זה מופרכות מיסודן. להלן נותן, העולם הזה, קטעים של ראיון שנתינו לעיתונאים על ידי מנהל המכון הראשון בעולם שהוקם במיוחד לחקירה שיטתית של השפעת האלכוהול.

מה מספק האלכוהול? מה מחפשים בו השותים אותו?

האלכוהול — בכל צורה שמקבלים אותו — נמנה על קבוצת החמרים שהרוקחים או הרופאים נוהגים לקרוא להם בשם "משככים". פירושו, שהוא נוטה בסופו של דבר להביא את האדם לידי שינה. אולם הוא עושה זאת, בניגוד לרוב החומרים האחרים, בדרך מיוחדת, על ידי כך שהוא משחק במקצת את פעולתם של מרכזי עצבים מסויימים. למראית עין, התנהגותו של אדם ששתה אלכוהול, נראית בדיוק ההיפך מאשר מרגיעה או "משככת". הסיבה היא שמעצורים מסויימים, המופעלים גם על ידי מערכות העצבים, נעלמים. אך אין פירושו שאפשר למנות את האלכוהול, כפי שעשו בטעות אנשי-מדע רבים, בין החומרים ה"מעוררים". פעולתו, אם להשוות זאת למכונית, דומה יותר להחלשת הבלמים, מאשר להגברת פמות הדלק.

מהי בדיוק פעולתו המרדמית?

כשאדם שותה מעט, חוקק האלכוהול את מערכת העצבים רק במעט. שתייה מרובה מחלישה עוד יותר את פעולתה של מערכת העצבים, עד שהיא מביאה לבסוף את האדם ל"שינה". אילו היה משהו מוסיף להוריק כמות גדולה של אלכוהול לתוך מערכת הדם של אדם שגורם משכרות, היה יכול לרצוח אותו בצורה זו, משום שגם הלב היה לבסוף "נרדם".

האם אפשר להבין מכך שאדם יכול למות משתייה מופרזת?

למולם של חובבי הטיפה המרה, כמעט בלתי אפשרי שאדם ישתה עד מוות. האלכוהול מתחיל בפעולתו כבר דקות מספר אחרי השתייה. אפילו כשהאדם שותה במהירות הגדולה ביותר, הוא יירדם לפני שיעציה לשותות כה גדולה שתספיק לגרום למותו. אך מבחינה תיאורטית, מבצע כזה הוא אפשרי.

אם כן, האם אפשר להגדיר את האלכוהול כרעל?

אפשר, אם נכון יהיה לקרוא בשם "רעל" לכל חומר העלול להמית את מי שבוץ אותו בכמויות לא-הגיוניות. אולם הגדרה כזו תחול גם על תפוחי אדמה, למשל.

אם כן, מדוע אנשים שותים, אם בסופו של דבר אין האלכוהול אלא מביא אותם לשינה?

בשלבם מוקדמים, גורם האלכוהול לתגובה מעין זו: אתה מרגיש את עצמך בנוח, עובד יותר לאט, או בפחות יעילות ודיוק. אם למשל חייב אתה ללמוד בעל פה לקרוא בשמותיהם של 15 סוגים שונים של פרחים, ואם עשית זאת בשעת פיכתות בציון של 95%, ירד ציונך אחרי שתיים שלוש כוסיות של משקה ל-85%.

אך מהו הקשר בין ירידת כוח הזמירה לבין ההנאה שאנשים מסיקים מהאלכוהול?

גם דעותיו של אדם על עצמו, למשל, הם תוצאה של "לימוד", כסוג אחר, כמובן. אדם שואל את עצמו בלי הרף: "האם אני בחור נכון? האם רוב האנשים חושבים אותי לביש-גדא? האם אני חלש? האם אני טיפש? האם אני אימפוטנט מבחינה מינית, ושום נערה לא תתעניין בי לעולם?" — או, אם המדובר באשה, "האם יסתכל בי אי פעם איזה שהוא גבר, או האם אוכל אי פעם להיות אם?" לימוד זה הוא מכאיב מאוד. אנשים לומדים את עצמם במשך 15 עד 20 שנה, וקשה להם, לבסוף, להיות עם ידיעת התוצאות.

וככך, הם נוהגים לשתות אלכוהול כדי לשכוח מן זאת?

זהו, בערך, מה שקורה: נזק, למשל, בחור שהוא ביישן גדול בחברה. הוא שותה שתי כוסיות וחלק מביישנותו נעלם. גם הביישנות, כמו ההתבלטות, הם תוצאה של "לימוד". לזמן מה, שכה האדם את ה"לקח" התברתי שגורם לו לביישנות, ועתה הוא יכול לדבר בחופשיות יתר.

האם מעצוריו נעלמו?

האי השכן, שם הוא נחשב לאליל. חריף לא טעה, פירסם השבוע מאמר בעל כותרת רעש"ית, גילה בין היתר שגירסי לא הלך בדרך המקובלת של בקשה רשמית מאת קבוצתו של "שיע", אלא פנה ישר לכוכב הישראלי, ניסה להבריתו בהסתר תמורת שמונת אלפי לירות תורכיות.

עזרה פרטית. הפצצה נפלה כמחלומה על ראשי קבוצת מכבי תל-אביב, שלא ידעו מאומה על הדבר, קראו הכל מעל דפי ה"עיתון" תחילה קיוו כי חריף רדף אחרי סני סציות, הפך זכוב לפיל. אולם שיע, שסרב שלוש פעמים לתורכים בתקופות קודמות, היה הפעם תקיף, אישר בגלוי לב את כל פרטי הפרשה.

עסקני מכבי החלו להתרוצץ בין ביתו של "שיע" למשרדי ההתאחדות וכאשר לא יכלו לשכנע את השחקן, פנו אל סעיף החוקה הבינלאומית, טענו כי הדבר היה מתפרש כגולה שנעשתה מאחורי גביהם. אולם את האשמה הכבדה הטילו על חפצי כהן, יבואן קבוצת כדורגל ובעל משרד נסיעות בתל-אביב. לדבריהם היה כהן בעל היוזמה ה"עיקרית", שאף להרויח כמה מאות לירות מההעברה. אין להפוך, טענו הם, בעיה לאומית לעסק פרטי.

כהן הכחיש מיד את האשמות, טען ששיע הוא ידיו הפרטי, לו עזר להסתדר בחברת זן כנהג, עזר כמו כן גם לאשתו, פנינה, אותה נשא שיע לפני חודשיים.

הוצאות הנישואין. בעוד הפרשה מכה גלים, אף בין לאוהדים, נשאר חבריו של שיע אדישים. "יותר מדי הודמנויות נוחות היו לו בעבר שלא נוצלו, איננו מאמינים גם הפעם." אמר צביקה סטודינסקי, מקשרו השמאלי של שיע.

אך שיע עצמו כבר החליט. נשואיו הש"אירו אחריהם חובות והסכום שיקבל יכסה אותם, בתוספת רווחים הגונים. "אני חובב ואינני קשור לאיש, פרט לאשתי", אמר.

לאלה שעדיין אינם מאמינים לכל המעשיה, ניתנה השבוע התשובה. פנינה, אשתו של שיע, ביקרה במשרדו העלייה, הגישה בקשה לקבלת דרכון ישראלי.

לתאחדות הישראלית תתווסף בחודש מרץ הוצאה כספית נוספת. כאשר תבאנה נבחנות יתן וינוסלובית לארץ, תיאלץ לקנות כרטיס הלוך ושוב לשיע, כדי שהחלוק ה"דינאמי לא יחסר בשורות הנבחרת הלאומית

החלוק איננו

משך שנים, היה אדם גבה קומה ורץ גוף ממושקף ובעל אף מאורך, מסתובב על מגרשי הספורט בארץ, רושם, מתווכח נותן הוראות ומחזק דעתו בעברית הרצוצה בעלת המבטא הגרמני. שמו היה קורט בנימין, ולא היה כמעט ספורטאי בארץ שלא הכירו. קורט נולד בגרמניה לפני 63 שנה, עלה לארץ בהיותו בן 50. לא לפני שסיים קריירה ספורטאית כהלך למרחקים ארוכים ולאחר מכן עתונאי מנוסה בארצו.

בארץ נתקל קורט בתנאים כלכליים קשים, מצא את מקומו בחלון החנוך הגופני של ההגנה, הפך לריסרן בצה"ל, יסד את גביע הכדורגל. אולם יותר מכל ענף אחר, חיבב את האתלטיקה הקלה, הופיע כמעט בכל תחרות כשופט, מאמן או עתונאי. כאשר הר"ציא לאור, ביחד עם חמיה בן-אברהם, את עתון הספורט המצויין ספורט השבוע בשנת 1947, ניצל את במתו להבעת דעותיו החשודות, שלא נשמעו תמיד בקרב העסקנים מפאת היותו אדם בלתי-מפלגתי.

השבוע, לאחר ששכב שנה תמימה רחוק במחלה ממארת, מת קורט בנימין. חניכיו, ידידיו ומתנגדיו, ליוו אותו לבית-הקברות הצבאי.

* כ-4000 לירות ישראליות.

פתרון חידון השישיות

- (1) שת ; (2) שם ; (3) קרן הפוך ; (4) כתובים ; (5) איוב ; (6) פסח ; (7) לוי ; (8) מנח ; (9) בינה ; (10) רוח הקודש ; (11) אחוה ; (12) עבודה ; (13) קראסט ; (14) צירציל ; (15) סוקי ; (16) על 7225 לירום.

כדורגל

רצח בבאסה

השעה היתה שלוש אחר-הצהריים, באחד הימים של השבוע שעבר. שמיים אפורים כיסו את מגרש באסה ביפו ושלושת אלפים בני-אדם, כמעט כולם גברים, במעילים ארוכים ומטריות, היו עדים למחזה, מזור, קצת אכזרי, ובכל זאת משעשע. גם עשרות ה"שוטרים שנוכחו במקום, צחקו. הרעם היה אדיר, פרץ בכל כמה דקות יותר שאת מ"גרונות הקהל.

רק 11 גברים, בתלבושת מצבע אדום-רעשני הרכינו את הראש, היו היחידים בשההחיוך לא השתפך על פניהם, היתה לזאת סיבה מתקבלת על הדעת.

כמו ארי פצוע, שספג לפני שעה קלה ששה כדורים שבדיים חודרי שריון, אך ניסה ל"שנות את התמונה במרץ מחורש, בשעה ש"הקנה, מתוצרת בראזיל, ירה שוב בגופו, הפעם חמשה כדורים טריים, חודרים עוד יותר.

קבוצת הפועל תל-אביב, מטרחה המתה של קבוצת חוף* שסיימה במשחק את סיורה של הקבוצה הברזילאית קרוזרו, בארץ נפי לה עבור האחרונה כאילו משמים. לאחר שני משחקים יפים, אך מועטי שערים, קפצו האורחים על המציאה, הבקיעו חמשה שערים, שארבעה מהם לא נראו מומן בישראל. ה"משחק הקל איפשר לקרוזרו לבצע להטוטי קרקס על המגרש הבוצי והקהל הגיב, משך השעים דקות ב"אה! אה! אה! מלא התרגשות.

לאחר ההצגה, שדמתה לסרט דני קיי, היה נדמה שהקבוצה הישראלית זוקקה לנופש ארוך ממשחקים בינלאומיים. "אולי לשדה" בוקר", העיר צופה.

העיקר: לא להפסיד

השמים הקודרים של השבוע האחרון הש"תיקו לחלוטין את פעילות הענף הפופולארי ביותר בארץ. כמעט כל המגרשים היו מכריסים שלוליות מים ולפי המסורת הישראלית בוטלו כל משחקי השבת.

אולם באיטליה איננו באיסטנבול, תורכיה, ממנה, לפי הודעת החזאי, בא גל הקור אל הארץ, עמדו 22 שחקנים על שכבה הגונה של שלג צחור, הריעו אל 20 אלף הצופים שנטשו את בתיהם החמים כדי לראות כדורגל בריוולאי, כשהם לועגים למזג האוויר הכפורי.

קרוזרו (העולם הזה 843) לא האמינה עד הרגע האחרון למבול האשמות שהוטחו כלפי התורכים משך כל סיורם. הם חשבו כי היו אלה תרוצים על כשלונות, פתחו במשחק עזין, ליתר בטחון, הציגו את מרבית הלה"טים שהציגו בישראל. כל זה לא עזר. השופט התורכי כניאה לא היה מרוצה, ביחד עם הקהל, מהעובדה ששחקני אלופת תורכיה בשיקטאש התרוצצו אחר הכדור כמו צללים, שרק, בהזדמנות הראשונה, למכת עונשין מ"20 מטר : 0:1 לטובת התורכים. הבראזילאים עשו את הצגתם תכליתית יותר, שמרו על יתרון של שער אחד (1:2) עד לפני ה"סיום.

למרות השלג הלבן היה שוב השופט לא נקי בהחלטותיו, פסק הפעם למכת עונשין מ"11 מטר, הצליח, תוך תשואות רמות, לש"מור על כבוד המולדת במסורת תורכית נתכבדו גם שחקני ישראל בשעתם.

"יצא שערוריות"

לאחר שבת "מתה" בחיי הספורט בארץ, לא טרחו האוהדים לעיין בעתוני הספורט ובמדורי העיתונים היומיים. היה ברור כי מה שלא ראו, ממילא גם לא יקראו. אולם ה"סקופ העיתונאי בשטח הספורט בא השבוע כפצצה מעל דפי של ידיעות אחרונות. יוסף חריף, כתבו של העתון, עקב משך ימים אחר נציג הקבוצה התורכית פנרבחצ'ה, ליאון ז'רסי, יהודי מאיסטנבול, שבא לארץ כדי ל"לחת את שחקני קרוזרו אל ארצו. חריף היה בטוח כי ג'רסי, כמו כל קודמיו, ינסה שוב לצוד בחכתו את יהושע ("שיע") גלזר, להעבירו תמורת סכום הגון לחצי

חובכי מוסיקה -

שימו לב!

זימפוניות, קונצרטים, מוסיקה קמרית, אופרות וכ"י.

עונת קונצרטים שלמה - בביתך על ידי

ספרית תקליטים ארוכנינג'ן, רסקול

אצל חנות ספרים, "מעין" תל-אביב, רח' אלנבי 31

סניפים ירושלים: חנות ספרים "העתיד", רח' החבצלת 2

חיפה: פוטו ילד, רח' גורדון 10 א'

זמני חדשי - החל מ"2.500 ל"י.

מפני הגשם

סוכך

מתוצרת

הסוכך

5473 טל.

צילון

אצל

הסוכך

24 שעות צלום

באפשרות זו תזכה בכסף מועט באם תקנה את המצלמה החדשה הנמצאת בידי פוטו ברנר. אל תגיד "חבל שאיני יכול לצלם מסיבת חנוכה זו, בגלל תאורה לא מספקת."

קנה את המצלמה החדשה והנולה המאפשרת צלום בכל תנאי אור.

חיפה, טל. 4137
רח' החלוק 31

קבלתי השבוע מכתב השופך עלי אש ו"גפרית מנערה בת 19, הטוענת שקלקלתי לה הכל. היא ביקשה להתכתב עם בחור לא רציני וחסר תסביכים, ולא קבלה בדיוק מה שרצתה. עלמתי, לא אני היא הקובעת מי יכתוב אליך, אני פשוט מעבירה את המכתב אליך. אשר לתמונתי, האם אינך סבורה ש"היא מניחה את הדעת?

ג'ה קומה בן 31, סטודנט (844/110) איננו מפרט בדיוק את הנושאים עליהם יש ברצונו להתכתב עם נערה אינטליגנטית בעלת הופעה נאה עד ניל 27. הוא סבור שהנושאים יבואו אנכ להתכתבות.

איש צעיר (844/111), סטודנט האוניברסיטה ב"עמיר, עושה רושם של עדין נפש שעיקר שאיפתו בחיים היא רכישת השכלה נוספת, מעוניין בחברה למכתבים צעירה (הגיל לא צויין) בעלת הערות בנרות, שאינה מוכנה להתפסק בכך, מתכוונת להמשיך בלימודיה. היא איננה חייבת להיות יפה במיוחד.

חוף מעברית, מותר גם לנערה נחמדת אלמונית בגיל 16-15 לכתוב בנרמנית או ספורטונית אל בנימי נבזה (844/112) שכבר בגיל 17 הוא רצוי נ"י, חובב מוסיקה ומרע.

שני מוסקטרים בגיל 26-25 בנובה 1.64 ו"1.80 מטר (844/113) היו רוצים להתכתב עם שתי נערות בתנאי שתסכמנה שמיצוה נרעיים והרנית זמן בבית-קפה אינם שיא התרבות. כדי שהנערות לא תרתענה הם מוסיפים כי אינם דו"י ואינם מסוכנים.

מכתב שנראה לי קצת למעלה מן הממוצע הוא זה של בחור, בגיל הממוצע של 22 (844/114), בנובה למעלה מן הממוצע, יופי: ממוצע לפי דבריו, חוש הומור: נערך לחלוטין. הוא רוצה להתכתב עם נערה בגיל 20-17 על נושאים כי תיאטרון וקולנוע. עליה להיות (רצוי) ולידת ה"ארץ, (עדיפה) בלונדון, (רצוי מאוד) הופעה נאה (הכרחי) בלי משקפיים, (חיוני) חוש הומור, כדי ללמד אותו הומור מהו.

בחור צעיר, רב מרץ (844/115) מעוניין כי חבורת כתיבה עם נערה חמודה כבת 17, יכולה להיות בת משק. יש לו חוויות מעניינות מאוד לספר. (חלק מהן כבר סיפר לי).

תלמיד בית ספר לריג, שנה אחרונה (844/116) מעוניין שמכתבו יפול לידי נערה יפה בגיל 17-18, יספר לה על ימאות, סרטים (ופוליטיקה) לפי בחירתה.

שני חברים בודדים מאוד, לפי דבריהם, חניכי תנועת נוער (844/117) מוכנים להמיר את בדיו דתם בהתכתבות עם שתי נערות בנות 19-17 רצוי ולידות הארץ, האוהבות להפיק תועלת מה"חיים, להתברר ולהשתעשע.

לכל מכתב, הנושא שם וכתובת מלאים, יש לצרף תשלום סמלי של 500 פרוטה בכו"ל. על המסעפה יש לציין: מערכת העולם הזה, ת. ד. 136, תל-אביב, עבור רותי.

ג ר ו פ ו ת

קו - רשת - וצבעים

...שלישיות?

זל איל

בכל הזמנים נחשב המספר שלוש כמביא מזל. להוציא כמה מקרים מצערים, כאותו בעל אומלל שלאשתו נולדו שלוש שלישיות בזה אחר זה (מקרה ביש הקורה לא יותר מאשר פעם אחת ב-5000 שנה), הוכיחה אמונה זו את עצמה. אין פלא, על כן, כי גיבורים תנכיים הצטיידו בשלושה בנים (בנות), סיסמות חשובות הורכבו משלוש מילים ובריתות מדיניות נכרתו בין שלושה שותפים.

פותר חידון השלישיות חייב להוכיח את ידיעתו המשולשת ב- שלישיות על ידי השלמת השלישייה. לדוגמה תשמש שאלה 8: שלוש התפילות, החובה היומית לכל יהודי חרד: מעריב, שחרית ו... מושלמות על ידי הכנסת התפלה החסרה: מנחה. התשרבות (במקרה הצורך) נמצאות ב- עמוד 14.

- (1) לאדם היו שלושה בנים: קין, הבל ו...
(2) וגם לנוח היו שלושה בנים: חם, יפת ו...
(3) לאיוב, מאדך, היו שלושה בנות: קציעה, ימימה ו...
(4) על כל אלה מסופר בתנ"ך, המורכב משלושה חלקים: נביאים, תורה ו...
(5) שלושה מספרי התנ"ך קרויים בשם מקוצר — ספרי אמ"ת: משלי, תהלים ו...
(6) בתנ"ך נקבעו שלושה הרגלים, המורידים לעלייה לרגל בירושלים: פסח, שבועות ו...
(7) לעלייה לתורה נקראים יהודים בני שלושה מעמדות: כהן, ישראל ו...
(8) וכל יהודי חרד מתפלל שלוש תפילות חובה יומיות: מעריב, שחרית ו...
(9) והחסידים דוגלים בסיסמת חב"ד: השלמות: דעת, חכמה ו...
- (10) הנוצרים, להבדיל, מאמינים בשיש: לוש: האב, הבן ו...
(11) המהפכה הצרפתית טבעה סיסמה משולשת: שוויון, חירות ו...
(12) גם הגנרל גיב טבע לתנועתו סיסמה משולשת: אחדות, משמעת ו...
(13) הסריומוזר הראשון הורכב, כמור, בן, משלושה רומאים: קיסר, פומפיוס ו...
(14) ואלה היו שלושת הגדולים של מלחמת העולם השנייה: רוזוולט, סטלין ו...
(15) כנגדם ארגן היטלר ציר משולש: רומא, ברלין ו...
(16) ולאחרונה, אחרי כל השלישיות האלה, על כמה לידות בודדות נר, לדת, בממוצע, שלישיה אחת: (א) על 333 לידות (ב) על 7225 לידות (ג) על 100,000 לידות.

כתובת על הקופסה

בעלה לשעבר של אינגריד (דאן ד'ארק) ברגמן, הרופא הצנוע והממוסך ד"ר פיטר לינדסטרום, שזכה בשעתו ל- פירסום עולמי כשנטשה אותו אשתו הנערצת על-מנת ללכת אחרי הבמאי האיטלקי הנאיאריאליסטי רוברטו רוסליני, נכנס שוב לחדשות, הפעם בזכות עצמו: השבוע נוסחה למעשה שיטה חדשה שהמציא לינדסטרום בעזרת קרניים מהירות-תדירות, שיחליפו את איזלם המנתחים הנושן.

הודיעה ג'ינה (יפהפיות הלילה) לזל- בריג'ידה הכוכבת האיטלקית החושנית וה- חשפנית, עם צאתה לאמריקה: "אני בטור זה בהצלחתי בארצות הברית, משום שיום הולדתי הוא ה-4 ביולי."

כוכב הקולנוע ג'ון וייין, אשר בעשרות סרטי המערב הפורע עמד בעזו לבדו מול מטר כדורים, לא הקיץ משנתו כאשר גיידת של משטרת הוליבורד שלחה מטר של כדורי אקדח לחון הקומה התחתונה של ביתו, בי- ראותה גב שהתפרץ למוסך, וויין הקיץ בי- בהלה רק אחרי שמפקד הניידת צילצל בי- פעמון הדלת.

אמרה הכוכבת העולה בשדה התלת- ממדית ג'ין (מבצר סי) זל (העולם הזה 811): "כשהבמאי דורש ממני להיראות מעור- ררת-תאוה, אני מתחילה לשנן בעליפה פע- לים לטיגריס. נוכחתי מנסיוני כי זוהי הדרך הטובה ביותר."

במלאת 25 שנה לראשון ולחביב שביציר רותיו, מימי מאוס, גילה זל (פנטסיה) דיסני כי קרוב ל-500 עסקים רכשו ממנו את הזכות להשתמש בדמותו של מיני-לי- פידוס מוצריהם.

לענייני אופנה מצאה מלכת בריטניה, אלי- זבת ה-2, יועצת מומחית: כוכבת הקול-

צנחן על הראש

עם התיישבו בשדה בוקר, מילא בן-ג'י. את התקוות שיעסקו, בין השאר, בעבודה ספרותית, התחיל אותה בצורה של מכתב למערכת הארץ, שגם הוא, כמו מכתב קודם למערכת דבר השבוע, מבקש לתקן שגיאות שחלו בעתון בקשר לסופר האהוב ביותר, אפלטון.

לפעולה ספרותית יהיה המשך רחב יותר כשיתפרסם בדבר ביום הששי הקרוב מאמר ארוך, הראשון שנכתב בידי בן-ג'י. בשדה בוקר, והדן בחיבו מ.ס.2, ברוך שפינוזה, שלדעת בן-ג'י, נעשה לו עוול חמור בי- הטלת החרם עליו בשעתו. רמז לתוכן ה- מאמר נמצא בשמו: לזמן המעוות.

בתשובה למשאל משא על טיב האקדמיה ללשון העברית, השיב בין השאר, המתרגם הנקי, העובד בעיקר עבור ספרית פועלים, מריק לכלים עבריים ספרים אנגליים וצר- פתיים, מנשה לוי, כי לדעתו אין ה- אקדמיה יכולה למלא את תפקידה בהרכבה הנוכחי, כשחסרים בה אנשים כמו, בין ה- שאר מנשה לוי.

העיר מזכיר ההסתדרות, מרדכי נמיר, ברמזו על אפשרות בחירות, באם הכשלה סופית שיהיה הקואליציה עם הציונים ה- כללים: "מוטב למנות ראשים מאשר לשי- בור אותם."

במאי ותסריטאי הסרט העברי המצטיין חזר החנית (העולם הזה 842) אלפרד שפירנהרץ, סיפר כמה מקרים משעשעים שארעו בשעת צילום הסרט, שנמשך כשנה. המשעשע במקרים: הצנחן שצנח ישר על ראשו של הצלם שהשתרע על הקרקע כדי לזכות בתצלום נחיתה משובח לחזר החנית.

עם יציאת בן-ג'י. לשדה-בוקר עמדה גם לפני מזכירו הצבאי לשעבר, סגן-אלוף נחמיה ארזוב, אפשרות לחזור לימי ה- חלוציות: שיבה לקיבוץ-ביתו, עין-גב.

רם ירון, קצין המשטרה שפרש לשירות- חוץ לפני ארבע שנים, הציב השבוע שיא בעוברו למשרתו הדיפלומטית השלישית: אחרי שמשך שנתיים כיהן כקונסול ישראל בקפריסין, משך שנתיים נוספות כקונסול בי- שיקאגו, נתמנה קונסול במקסיקו ועוזרו של עורך-הדיון יוסף קיסרי*, צירה הראשון

פרסומות

(המשך מעמוד 9)

המקוה. מבחינה זו, הפירסומות האמריקאיות היא ה- חשובה לתעמולה הקומוניסטית, תשובה חר- מית ורורתית גם יחד. מבחינה חומרית היא מסדירה את הייצור, גורמת לתעסוקה מלאה ומונעת את המשבר שהובטח על ידי מארכס. מבחינה רוחנית היא מעמידה מול האידיאל של חברה פרולטרית חסרת-מעמדות את האידיאל של חברה מעמית שופעת שפע, בו כל אדם מטפס בהתמדה בסולם ההצלחה החברתית. עד כה, וכל עוד יהיה בכוחה להבטיח שפע זה למיליונים, מצליחה תעמולה זו באופן מפליא — על אף העובדה שמיליונים אחרים חיים ב- שכונות-עוני, ללא מכוניות וללא טליוויה.

סודעה נגד יונה

אין השפעתה של תעמולה זו מוגבלת בתחור- מי ארצות-הברית. היא מקיפה את העולם. בישראל לא יצאה הפרסומת המסחרית עוד מחיתוליה, דומה לפרסומת הפרימיטיבית ה- אירופית מלפני דור, שהצטמצמה בהפצת שם המוצג. הדבר טבעי: בארץ של צנע, בה עלה הביקוש לסחורות כהרבה על ההיצע והייצור, לא היה מקום לפרסומת מדעית. אולם עם בי- טול הפיקוח, הקמת מפעלים גדולים יותר ו- פתחת התחרות, עלול לבוא גם חלק גדול מ- הרצינית לישראל, לשנות את פני העתונות.

אך אם אין עדיין השפעה חברתית לפרסו- מת המקומית, יש השפעה אדירה לפרסומת המסחרית האמריקאית המגיעה לארץ בעתונות, בשבועונים ובעיקר בסרטי הקולנוע. תוך שנים מעטות הכניסה פרסומת זו לא רק מילים חד- שות לשפה העברית (פריידיי, פאקאר 51, קוואקר, קרייזלר), אלא שטעה בלב חלק גדול של הנוער והאוכלוסיה כמיהה חזקה לחיי מות- רות ולנטיעות לחוץ לארץ.

המודעה האמריקאית והסרט ההוליוודי הם שגרירי ארצות-הברית בישראל, ממש כשם ש- ספרי מארכס ויוגנט פיקאסו הם שגרירי ברית- המועצות.

ת'אטרון

הבימה

אנחנו בתנ"ך

ירבעם בן נבט, האפרתי עז-הרוח, שהעז למרוד בשלמה המלך, לברוח מפניו, לשוב כעבור 10 שנים, ולקרוץ עשרה שבטים מן התריסר העגול של רחבעם בנו, נבחר בי- אנדר מכל המזד לשמש ככבאות הנוער ה- עברי בן דורנו.

ירבעם (נחום בוכמן) של נסים אלוגי הוא גבר בגיל העמידה ש-10 שנות גלותו בי- מצרים, מעודנת התרבות, ריככו אותו במידה רבה, ציננו את קנאותו ולאומיותו, החלישו בו את הכוח לשנוא. שוב אין הוא המורד הנלהב מלפני 10 שנים שהרים ידו במלך. הוא אמנם שואף לתקון העוול הנעשה לעם ע"י שלמה, אולם הוא נבוכ, עייף. ירבעם העיף מהסס, נשאר על פרשת דרכים אחרי שפגש את אהובתו מלפני 10 שנים — מעכה (טובה פרדו). אשת רחבעם. הוא נדחף, כמעט נגד רצונו בורם המאורעות מבצע את המרד. ירבעם, היודע כי אכזר מכולם הוא המלך, נעשה אכזר אף הוא. אחרי שביצע את ה- מרד כשהוא פוסע על גופתה של אמו צור- עיה (תנה רובינה) אשה קנאית ומרת נפש שהפיתה בו בתחילה את אש המרד, הסירה את תמיכתה ממנו.

בשמה יפה, גירופים. רעיון החזרת הצופה לתקופת התנ"ך, לראות בה את דו- רנו המתלבט, היה מענין. שפתו של אלוגי, שפת התנ"ך, היא עשירה, עסיסית אפילו הגירופים שבה. נחום בוכמן איכזב כירבעם. קול רועם וגילגול עיניים עדיין אינם תופ- סים מקום משק. פינקל היה רחבעם נהדר. טובה פרדו הוכיחה כשרון רב כאשת-אהבים חמת מזג. המוסיקה של שושנה אורגו, נבי- לעה ברעש המדברים, התלבשות היו מר- היבות.

ישראל צ'סטנובובסקי (במרכז) בתפקיד בומר מלחמת תפילות בלחש

נוע מורין איהרה. יעצה איהרה: "מעט להשתמש בשמלות המסורתיות שלך. הן עו- שות אותך דומה ליונה, לא לאשה."

סיפרה צתה הכוכבת החושנית, מרבית הבעלים (4 עד כה) ריטה היינורט: אח- רי קבלת הגט מבעלה הקודם, עלי האן, החזירה לו בחבילת דואר את טבעת הני- שואין הבלתי-רגילה בפארה, אותה שם על אצבעה בשעת נישואיהם, כתבה על הקופסה מלה אחת: "שביר".

המהדורה הצרפתית של סיפרו הנודע של דייל קנרגי, כיצד להפסיק לדאוג ולהתחיל לחיות, שגם במהדורתו העברית זכה לשינוי שם (אל דאגה!) הוכתרה בשם מקורי צ- יתר: התגבר על צרותיך חיה, לכל הרומזות!

* החג האומי של ארצות הברית יום ה- עצמאות.

(והחדש) של ישראל במקסיקו. לרשימת הכמרים הקולנועיים הצטרף לי- אחרונה העתונאי הישראלי המשתלם בפריס, ישראל צ'סטנובובסקי, החותם על מאמריו בשם-העט צ'סט ראל, מופיע באחת התמונות שייצר הבמאי הצרפתי דקואן כש- הוא פוסע בלבוש אישית נוצרי, בראש ה- לחייה, ממלמל בלחש תפילות. להצלחה לא-פחותה זכה בפריס יגאל (דן גבר) מוסינזון, (שער) העולם הזה 837, שקיבל השבוע, להפתעתו, מכתב בו התבשר שמחזוה בערבות הנגב עומד להיות מוצג, החל מאמצע ינואר, בתיאטרון קאפוצ'ין בפריס.

התבדה שחקן האהל הצעיר ומחבר המחי- זות יורם מטמור, בשיחה על ההתנפלות

* אחי מייסד העולם הזה, אורי קיסרי.

המכונה הגדולה

קאז'ניכאל אלמן

בנוכח? (מוציא פנקס מכיסו) את כל מי שהכיתי, או את מי הכיתי בין השאר?
התובע: את מי הכיתי בין השאר?
בולדוג: (מעין בפנקס) בין השאר הכיתי את ירמיהו קורה, עתונאי.
בולדוג: בין השאר הכיתי את ירמיהו קורה, עתונאי.
התובע: לשם מה הכיתי אותו?
בולדוג: קבלתי פקודה לשכנע אותו לומר "כן".
התובע: הוא סרב להגיד "כן"?

בולדוג: הוא אמר שלעולם לא יגיד "כן", אבל לאחר שהענקתי לו (מעין בפנקס) עשר מכות זוויתיות ושלוש עשרה מכות אנכיות במגלגל, הוא אמר "כן".
השופט: אתה בטוח שהוא אמר "כן" כתוצאה מן המכות שלך?
בולדוג: בהחלט. אלמלא כן לא הייתי מכה אותו. זה לא נעים, להכות אנשים. אני אדם עדין נפש ויש לי בבית ילדים רכים.

השופט: אני מנסה להשתכנע כי אמנם המכות הן שגרמו לנאשם שיגיד "כן". האם היו עדים להלקאה?
בולדוג: כמובן. שני החברים שהחזיקו בידי וברגלי של הנאשם.
השופט: האם אפשר להביא לכאן את שני העדים האלה?
התובע: אפשר ואפשר. אבל אם כבוד השופט יעיין במוצג שאניש לו, ייתכן מאוד כי לא יראה עוד צורך בהזמנת עדים נוספים.
השופט: אני נכון תמיד לעיין בכל מוצג.

התובע: ברצוני להגיש לבית הדין הנכבד את המוצג מספר שלושה — גבו של הנאשם. (השופט מסייד מעל גירי את כותנתו, ומפנים את גבו אל השופט) סנור בולדוג, הווא להכביר לכבוד השופט את מהותם של הסימנים הכחולים והאדומים הללו.

בולדוג: זה סימן של מכה זוויתית. מכה זוויתית היא מכה כזאת. (נוטל סרגל מעל שולחן השופט ומנחית מכה עצומה על גבו של גירי)
גירי: (צועק) כן! כן! כן!!!
השמש: (קורא) שקט בבית המשפט!

בולדוג: וזו צלקת של מכה אנכית. מכה אנכית היא מכה כזאת. (מנחית מהלומה נוספת על גבו של גירי)
גירי: אני מודה! אני מודה! אני מודה!!!
השמש: שקט בבית המשפט!

השופט: אני מודה לך מקרב לבי, סנור בולדוג, על ההדגמה המעניינת והמאלפת הזאת. אתה חופשי לשוב אל אשתך ואל ילדיך הרכים.

בולדוג: (בצער) אל ילדי, אבל לא אל אשתי, כבוד השופט.
השמש: (משתתף בצער) אתה אלמן?

התובע: פנה אל השופט. מה מקצועך?
הופ: זיפן.
השופט: זיפן?
התובע: סנור הופ הוא הזיפן הרשמי. לא כן, סנור?
הופ: (בגאווה) לאחר שעסקתי שנים רבות במקצוע, כאדם פרטי, יש לי הכבוד והעונג להעמיד את אמנותי ונסיוני לרשות האומה.
התובע: (מראה להופ את המוצג א') האם זיפת מיסמך זה?
הופ: כן, סנור.

התובע: כבוד השופט, זה המיסמך שנגנב, כביכול, מן המוסד הציבורי והנושא עליו את חתימת האישיות הציבורית הידועה.

השופט: (מרים את המיסמך ובדק אותו) המיסמך הזה מזוייף?
התובע: הוא זוייף עלידי סנור הופ בתוקף תפקידו כזיפן רשמי.

הופ: עבודה נקיה! כפי שכבוד השופט יכול להיווכח בעצמו.

השופט: אך כן? זה משנה במידה מרובה את פני הוברים.

התובע: אני שמח שכבוד השופט הגיע למסקנה זו. (מראה להופ את המוצג ב') זה מוצג מספר שניים. האם זיפת גם את המיסמך הזה?

הופ: בהחלט.

התובע: וזאת התעודה שעליה הועד בשבועה כי היא העתק מזוייף ומסולף של המוצג הראשון, שגם הוא מזוייף. קודם סענתי כי שני המיסמכים זוייפן על ידי הנאשם. עכשיו ברור כי הם זוייפו על ידי סנור הופ.

השופט: זיוף מוצלח ביותר, סנור. איחולי הלבביים.
הופ: תודה רבה, כבוד השופט. אני גאה מאוד על עבודתי. זה לא היה קל, להשיג זיוף של זיוף של זיוף.

השופט: אני מעריך מאוד את מומחיותך, סנור הופ.

הופ: אם יהיה לכבוד השופט איפעם צורך באיזה שרות מקצועי משובח, הופ עומד תמיד לרשותו. (נותן לשופט את כרטיסו).

ירמיהו (גירי) קורה, עתונאי צעיר, מגלה תעוזות המוכיחות כי אישיות ציבורית חשובה מעלה באמון. הווא מקוה, הוואות לתגלית הזאת, ליהפך למעין גיבור לאומי. אולם, כפי שמתאר לפנינו ירדו מיכאל, מופעלת נגד גירי מכונה גדולה מאד, מנגנון אדיר כח ואכזרי. לאחר חקירה משטרתית הוא מובא במצב של התעלפות, לבית המשפט. זהו קטן מן המחזה האחרון של מיכאל אלמן.

(בתא הנאשמים — גירי, שוטר עומד מאחוריו. מול התא — התובע ולידו מפקח משטרה. בתוך השופט ולידו השמש).
התובע: (מסיים את דבריו)... בסיכום, כבוד השופט, ברצוני לחזור ולמנות את שני הפשעים אשר הנאשם, בצע, כפי שהוכחתי — אני מקוה. פשע ראשון: הווא גנב תעודה — מוצג מספר אחד (מרים את התעודה בידו) — תחומה בידי אישיות ציבורית חשובה וחפה מכל פשע, אשר לא יהיה זה הוגן אם נזכיר פה את שמה. אחר ביצע הנאשם פשע שני: הווא זיף בודון, על העתק מסולף — מוצג מספר שנים (כנ"ל) של התעודה, את חתימתה של האישיות שהוכרתי. מדוע עשה זאת הנאשם? כדי להעליל ולהשמיץ, כדי לזכות בפרסום זול. אני דורש, על כן, להעניש את הנאשם ירמיהו קורה בכל חומר הדין.

השופט: זה היה נאום מבריק, אדוני התובע... הנאשם, אתה רוצה להשיב?
התובע: (גירי אינו מסוגל להגיב. השוטר מרים את ראשו ומניח לו לצנוח. הראש נע לצדדים).

התובע: הנאשם, השומר על שתיקה אילמת, במסווה של התעלפות, ואשר סרב, תוך זיוף, להיעזר בסניגור, מאית: "לא, כבוד השופט, אין לי מה להגיד".
השופט: אם כך הובר, נוגש לקריאת פסק הדין. הווא קצר ביותר: הנאשם נמצא חייב בשתי האשמות — אלה, גניבת מיסמך רשמי ובית, — זיוף מיסמך רשמי. אני דן אותו לחודש מאסר.

התובע: (נדהם, בלחש, למפקח) חודש מאסר! הווא יצא מדעתי!

המפקח: (לשוטר) הם רצו שלוש שנים לפחות.
התובע: (למפקח) אין ברירה — סעיף שלוש מאות ושלשה עשר! לך הבא לכאן את בולדוג והופ. (לשופט) כבוד השופט, אני מבקש להגיש ערעור מיידי על פסק הדין. (המפקח יוצא).

השופט: אתה דורש עונש כבד מהטלתי?
התובע: לא. אני מבקש להוכיח כי הנאשם חף מפשע ויש לזכותו!

השופט: זהו צעד מוזר ביותר, שקסיגור הופך סניגור. **התובע:** במקרה זה, זה הצעד ההגיוני ביותר שאנו יכולים לנקוט. אני רוצה לאסור את הנאשם לתקופה ממושכת; זאת אוכל לעשות רק לפי החוק המיוחד, סעיף שלוש מאות ושלשה עשר, פסקה גימל. לפי פסקה גימל יכולה התביעה הכללית לצוות על מאסרו, לתקופה בלתי מוגבלת, של כל אורח שלא עבר עבירה.

השופט: אבל האיש הזה אמנם עבר עבירה. בעצם, שתי עבירות.

התובע: על כן אין החוק המיוחד חל עליו. מכיון שהוא מתייחס אך ורק לנאשמים שברור כי הם חפים מכל פשע ואין גנדם כל הוכחות.

השופט: (מחייך) אה, עכשיו אני מבין. אתה רוצה להוציא זכאי שחלף לאוסרו שוב מיד, לפי החוק המיוחד. צעד נבון. תכסיס משפטי מחוכמ.

התובע: רוב תודות, כבוד השופט.
השופט: אבל קוץ אחד יש באליה. אתה עצמך הבאת כאן הוכחות חותכות להאשמתו של הנאשם. לאור הוכחות אלה אינני יכול, כמובן, לזכותו.

התובע: אני אוכיח מיד, ברשות בית הדין, שההוכחות שהבאתי היו מזויפות, והעדויות — עדויות שקר.
השופט: אה, זה ישנה את המצב מן הקצה אל הקצה. אם תוכיח זאת, אשמח לשחרר את הנאשם. אם לנאשם אין התנגדות, נוכל לברר מיד את הערעור. הנאשם, אתה נותן את הסכמתך?
השופט: (השוטר מרים את ראשו של גירי. הראש צונח על צוהרו).

התובע: הנאשם, העומד במריו ושומר על שתיקה עוינת, מאות בראשו: "כן, כבוד השופט, אני מסכים".

השופט: הערעור מתחיל.
התובע: ברשות בית הדין אביא שני עדים אשר יהרכו כליל את כל טענותי הקודמות.

השופט: הרשות ניתנת בשמחה.
התובע: תודה, כבוד השופט. העד הראשון: סנור * הופ.

שמש: (יוצא, קורא בפרודור) סנור הופ!
המפקח: מכניס את הופ. האחרון הוא כבן חמישים, קצר קומה, קרח, ממושקף. הווא עושה רושם של איש מדע.

התובע: נא להישבע.
הופ: אני נשבע באלוהים לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת.

התובע: מה שמך?
הופ: אברהם ברנרד הופ.

בולדוג: לא, כבוד השופט. אני גרוש.

השופט: (מבין) צר לי מאוד לשמוע שאשתך עזבה אותך.

בולדוג: להיפך, כבוד השופט. אני עזבתי אותה. היא היתה מכה אותי בלי רחמים. (הוא יוצא)

השופט: פסק-דין ייתן מיד. (ברגש) לפנינו דוגמה של שרירות אכזרית. לפנינו מקרה מחפיר של זלזול בזכויות האדם, של פגיעה בכבוד בית הדין. ראינו מזימה מכוערת שמטרתה האחת היא עיוות הדין.

התובע: (למפקח, בעליצות) הצלחנו! הווא מוכה אותו!

השופט: אין ספק כי הנאשם הווא אדם ישר ואורח נאמן, שלא חסא ולא פשע. למרות זאת, לא היססה המשטרה להפעיל את מכונת התופת שלה, המורכבת מתובעים מושחתים, זיפנים ואינקביזטורים, כדי לדכא עד עפר את האיש החף מפשע ולרמוס אותו מבלי רחם.

מיכאל: הייד!
השמש: שקט בבית המשפט!

השופט: אי לזאת אני מוצא את הנאשם זכאי ברין ומצווה על שחרורו המיידי. (לתובע, בחיך) אדוני התובע, עכשיו הווא שלך.

התובע: תודה, כבוד השופט.

המפקח: (לשוטרים) קחו אותו אתמידועים-לאן. (השוטרים מוציאים את גירי מבית המשפט).

השופט: תודה רבה, סנור הופ.

התובע: תודה רבה, סנור הופ. אתה חופשי ללכת. (הופ יוצא) העד הבא: סנור בולדוג.

השמש: (יוצא לפרודור, קורא) סנור בולדוג! (בולדוג נכנס. ברנש בעל גוף עצום. פניו מסבירים את כינויו).

השופט: האם בולדוג הווא שמך האמתי?

המפקח: (קם) כבוד השופט, אני מפקדו הישיר של סנור בולדוג. בעקב תפקידו קמה לו שורה שלמה של אויבים והווא ממלא את חובתו הלאומית תוך סכנת נפשות מתמדת.

יש לו בבית שני ילדים רכים, ועל כן. אני מבקש לפטור אותו מחובת ההודות.

השופט: אני נעתר.

התובע: הווא להישבע כחוק, סנור בולדוג.

בולדוג: (קולו רך להפליא, כמעט דק, בניגוד גמור למבנה גופו) אני נשבע באלוהים לומר את האמת, את כל האמת ורק את האמת. לפי הוראות הממונים עלי.

התובע: אמור לכבוד השופט מהו תפקידך הרשמי.

בולדוג: אני מכה.
השופט: מכה? בכ"ף?
בולדוג: לא. במגלגל.
התובע: ואת מי אתה מכה?
בולדוג: רק את מי שהממונים עלי מצווים להכות.
התובע: התוכל להגיד לנו את מי הכיתי ביום הרביעי